

Kiezen voor beroepsonderwijs 2004

Een onderzoek naar leerlingenstromen en schoolkeuzemotieven in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs in Dordrecht en de regio

Sociaal Geografisch Bureau
gemeente Dordrecht

A. van der Linden
drs. R.D.J. Scheelbeek

maart 2005

Colofon

Opdrachtgever Gemeente Dordrecht, Sector Onderwijs & Welzijn
Tekst Sociaal Geografisch Bureau
Drukwerk Stadsdrukkerij
informatie Gemeente Dordrecht
Sociaal Geografisch Bureau (SGB)
Postbus 8
3300 AA DORDRECHT
telefoon: (078) 639 64 65
www.sociaalgeografischbureau.nl

Het overnemen van delen van de tekst is toegestaan onder voorwaarde van duidelijke bronvermelding

Inhoud

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	5
1 Inleiding	15
1.1 Aanleiding.....	15
1.2 Doel van het onderzoek.....	15
1.3 Opzet en uitvoering.....	15
Deelonderzoek I; leerlingstromen Voortgezet Onderwijs	17
2 Kwantitatieve analyse	19
2.1 Leerlingstromen.....	19
2.2 Geografische keuze.....	20
2.3 Zij-instroom.....	21
2.4 Conclusies.....	22
3 Schoolkeuzemotieven voortgezet onderwijs	23
3.1 Schoolkeuzemotieven.....	23
Deelonderzoek II; Doorstroming schoolverlaters VMBO naar MBO	25
4 Ontwikkelingen Da Vinci College	27
4.1 Nieuwe instroom Da Vinci College.....	27
4.2 Leerweg en niveau.....	28
4.3 Sectoren.....	30
4.4 Herkomstgemeente.....	32
4.5 School van herkomst en niveau vooropleiding.....	33
4.6 Etniciteit.....	34
4.7 Vergelijking landelijke ontwikkelingen.....	34
5 Analyse doorstroming VMBO naar MBO	37
5.1 Marktaandeel Da Vinci College.....	37
5.2 Bestemmingsscholen.....	38
6 Schoolkeuzemotieven middelbaar beroeps onderwijs	41
6.1 Decanen aan het woord.....	41
6.2 Huidige opleiding.....	42
6.3 Oriëntatie op opleiding en school.....	43
6.4 Keuze voor een opleiding.....	44
6.5 Keuze voor een school.....	45
6.6 Opvattingen over het Da Vinci College.....	48
6.7 Lesuitval en organisatie.....	49
Bijlagen	
Bijlage I Achtergrondkenmerken nieuwe instroom Da Vinci College.....	53
Bijlage II MBO-bestemming leerlingen.....	55
Bijlage III Vragenlijst schoolkeuzemotieven MBO.....	57
Bijlage IV Achtergrondkenmerken respondenten.....	61

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Dit rapport doet verslag van het onderzoek naar schoolkeuzemotieven dat het Sociaal Geografisch Bureau voor de sector Onderwijs & Welzijn van de gemeente Dordrecht heeft uitgevoerd. Het beleid van de gemeente Dordrecht op het gebied van onderwijs is erop gericht te zorgen voor een adequate infrastructuur, een goed aanbod aan onderwijsvoorzieningen en een breed aanbod aan VO en MBO. In het kader van de ontwikkeling van het Leerpark is het voor de gemeente Dordrecht van belang inzicht te verkrijgen in leerlingstromen.

Recent zijn enkele knelpunten geconstateerd met betrekking tot de doorstroming van het VMBO naar het MBO. Uit de onderwijsmonitor 2002/2003 blijkt dat een aanzienlijk aantal Dordtse VMBO leerlingen (36,5%) naar een BVE-instelling buiten Dordrecht doorstroomt. Bovendien zijn in het schooljaar 2003/2004 200 Dordtse leerlingen minder ingestroomd bij het Da Vinci College dan het jaar daarvoor. Om hier meer inzicht in te krijgen heeft het Sociaal Geografisch Bureau (SGB) in opdracht van de Sector Onderwijs & Welzijn een onderzoek uitgevoerd naar de motieven die een rol spelen bij de keuze voor een bepaalde school.

Het doel van dit onderzoek is tweeledig:

1. Inzicht verkrijgen in de uitstroom van Dordtse leerlingen naar VO-scholen buiten Dordrecht en de motieven van ouders (en leerlingen) voor een dergelijke keuze.
2. Inzicht verkrijgen in de doorstroming van VMBO naar MBO-opleidingen binnen en buiten de regio, de schoolkeuzemotieven van VMBO-leerlingen en specifiek de keuze voor een MBO-opleiding buiten de regio.

Voor het onderzoek zijn verschillende onderzoeksmethoden gecombineerd. De ontwikkelingen van de leerlingstromen zijn afgeleid uit de analyse van bestaande bestanden. Door middel van literatuurstudie en een expertmeeting met decaanen is geïnventariseerd welke motieven een mogelijke rol spelen bij de keuze voor VO buiten Dordrecht en wat de schoolkeuzemotieven zijn van VMBO-leerlingen die naar het MBO gaan. Deze informatie is gebruikt om een vragenlijst op te stellen die als internetenquête onder eerstejaars MBO-leerlingen uit Dordrecht en de regio is uitgezet.

Van de 800 benaderde MBO-leerlingen hebben er uiteindelijk 211 de internetenquête ingevuld, een respons van 27%. De respons is goed verdeeld, namelijk 94 leerlingen van het Da Vinci College in Dordrecht, 19 leerlingen van andere locaties van het Da Vinci College en 98 leerlingen van andere ROC's. Hierdoor kan de responsgroep als representatief worden beschouwd voor de totale groep en de onderscheiden groepen.

Voortgezet onderwijs

Leerlingstromen voortgezet onderwijs

Het aandeel Dordtse leerlingen dat kiest voor een school voor voortgezet onderwijs buiten de gemeentegrenzen is gering. In 2003 stroomde 5,7% van de Dordtse leerlingen afkomstig uit het primair (en het speciaal) onderwijs door naar een school voor voortgezet onderwijs buiten Dordrecht. In 2004 bevond dit aandeel zich nagenoeg ongewijzigd op 5,8%. Van een toename van het aandeel Dordtse leerlingen dat voor een school voor voortgezet onderwijs buiten de gemeente kiest is zodoende geen sprake.

De meeste Dordtse leerlingen die voor een middelbare school buiten de gemeentegrenzen kiezen zijn afkomstig uit een vorm van Algemeen Bijzonder onderwijs die in Dordrecht niet op het niveau van voortgezet onderwijs wordt aangeboden. Wanneer in het primair onderwijs voor een vorm van Algemeen Bijzonder onderwijs gekozen is, blijken ouders en leerlingen deze zelfde keus vaak ook voor het voortgezet onderwijs te maken.

Wanneer de gewenste opleiding en onderwijssoort wel in Dordrecht worden aangeboden, blijkt nabijheid van de school een belangrijke reden voor leerlingen en ouders om toch te kiezen voor een school buiten Dordrecht. Voor Dordtse leerlingen die dicht bij de gemeentegrenzen met Zwijndrecht en Papendrecht wonen, geldt dat een school in één van deze twee randgemeenten soms dicht bij huis is dan een (vergelijkbare) school in Dordrecht. Zowel Zwijndrecht als Papendrecht bieden wat dit betreft een ruim aanbod aan opleidingen, zowel in het Protestantisch als het Openbaar voortgezet onderwijs. Desondanks valt slechts een deel van de uitstroom van Dordtse leerlingen naar scholen voor voortgezet onderwijs buiten de gemeente te verklaren uit nabijheid van de school.

Niet alle Dordtse leerlingen die een school buiten de gemeentegrenzen bezoeken doen dit vanaf de brugklas. Er is ook sprake van enige zij-instroom van Dordtse leerlingen bij scholen voor voortgezet onderwijs buiten Dordrecht. Zij-instroom is alleen een probleem als zou blijken dat van een bepaalde (soort) school, of uit een bepaald leerjaar van een bepaalde opleiding ineens veel leerlingen uitstromen naar middelbare scholen buiten Dordrecht. Dit blijkt echter niet het geval te zijn. Zij-instromers zijn verdeeld over alle mogelijke opleidingen en leerjaren. Het aantal Dordtse zij-instromers bij scholen voor voortgezet onderwijs buiten Dordrecht is bovendien gering.

Wat betreft de uitstroom van Dordtse basisschoolleerlingen naar scholen voor voortgezet onderwijs buiten de gemeente lijkt kortom weinig reden tot bezorgdheid.

Schoolkeuzemotieven voortgezet onderwijs

Hoewel nabijheid van de school voor leerlingen een reden kan zijn om voor een school buiten de gemeente te kiezen, valt slechts een deel van de uitstroom van Dordtse leerlingen naar scholen voor voortgezet onderwijs buiten de gemeentegrenzen uit deze nabijheid te verklaren. De volgende, uit landelijk onderzoek afkomstige motieven kunnen hierbij ook een rol spelen;

- Bereikbaarheid van de school (per fiets en met het openbaar vervoer)
- Aantal allochtone leerlingen op school
- Sfeer op de open dag
- Fysiek aanzien van het schoolgebouw
- Veiligheid (zowel een veilige route naar school toe als veiligheid op school)
- Imago en prestaties van de school
- Grootte van de school (voorkeur voor kleinere scholen)
- Keuze van klasgenoten, vrienden en familieleden
- Pedagogische richting
- Denominatie

De mate waarin bovenstaande motieven van doorslaggevend belang zijn bij de keuze voor een bepaalde school varieert met de sociale achtergrond (opleidingsniveau en levensbeschouwing) van de ouders.

Naast ouders kunnen diverse andere personen een rol spelen bij de keuze. Zo wordt de keuze voor een school vaak in belangrijke mate gestuurd door het advies dat de leerling krijgt van de basisschool. De leerling zelf heeft ook een belangrijke stem in de keuze voor een school. Er zijn maar weinig ouders die voor een school kiezen waar het kind zelf niet naartoe wil. Andere personen die een rol kunnen spelen zijn;

- Ouders van kinderen die al op de middelbare school zitten,
- Oudere kinderen uit het gezin die zelf al op de middelbare school zitten,
- Buren,
- Familieleden en
- Kinderen uit de buurt die al op de middelbare school zitten.

Vooraf lager opgeleide, allochtone ouders hechten zeer aan de mening van derden. Hoger opgeleide autochtone ouders vertrouwen daarentegen vaker op hun eigen oordeel. Zij beginnen meestal eerder met de oriëntatie op een school voor hun kind en raadplegen bovendien meer bronnen.

Middelbaar Beroeps Onderwijs

Ontwikkelingen Da Vinci College Dordrecht

De instroom van nieuwe leerlingen bij het Da Vinci College *in Dordrecht* heeft de afgelopen jaren een dalende tendens te zien gegeven¹. Tussen 2000 en 2003 daalde het aantal nieuwe inschrijvingen bij het Da Vinci College in Dordrecht met 22% van 2022 naar 1568 nieuwe inschrijvingen². Vooral tussen 2002 en 2003 was de daling fors. Het aantal nieuwe inschrijvingen aan het Da Vinci College in Dordrecht van leerlingen uit de regio daalde sterker dan het aantal nieuwe inschrijvingen van Dordtse leerlingen.

Vooraf binnen de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) is het aantal nieuwe inschrijvingen de afgelopen jaren sterk afgenomen. Bij opleidingen in de BBL daalde het aantal nieuwe inschrijvingen tussen 2000 en 2003 met 35% van 744 naar 486 inschrijvingen. Binnen de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) is de daling met 12% wat geringer, maar nog altijd aanzienlijk. Tussen 2000 en 2003 daalde het aantal inschrijvingen bij opleidingen in de BOL van 1165 naar 1028 inschrijvingen.

Absoluut gezien is de instroom van nieuwe leerlingen tussen 2000 en 2003 bij opleidingen op alle niveaus afgenomen. Aanvankelijk nam alleen de instroom op niveau 2 en vooral op niveau 4 af en steeg de instroom op niveau 1 en 3. Een mogelijke verklaring voor de sterke afname op niveau 4 zou in de beleidsmatige sfeer kunnen liggen. Leerlingen zou in dat geval in eerste instantie een opleiding op een wat lager niveau geadviseerd worden, om grote uitval te voorkomen. Een andere, mogelijke verklaring hiervoor ligt in het feit dat opleidingen op niveau 3 doorgaans wat breder van opzet zijn dan opleidingen op niveau 4. Met een keuze voor een opleiding op niveau 3 houden leerlingen meer mogelijkheden open. Tot slot zou de aanvankelijke afname van de instroom op niveau 4 ook een gevolg kunnen zijn van veranderingen in het opleidingsaanbod. Uiteindelijk daalde de instroom op alle vier de niveaus tussen 2000 en 2003 echter relatief ongeveer evenveel.

Bij voltijdopleidingen in de BOL (BOL-VT) is de instroom met name afgenomen op niveau 4 en in iets mindere mate op niveau 3. Bij deeltijdopleidingen in de BOL (BOL-DT) en opleidingen in de BBL is de nieuwe instroom tussen 2000 en 2003 daarentegen juist vooral afgenomen op niveau 1 en niveau 2.

¹ Het totale aantal inschrijvingen aan alle andere locaties van het Da Vinci College is in 2003, ondanks wat fluctuaties in tussenliggende jaren, nagenoeg gelijk aan dat in 2000.

² Het betreft hier eerste inschrijvingen aan het Da Vinci College in Dordrecht tussen 1 augustus en 1 oktober van het betreffende schooljaar van leerlingen die op het moment van inschrijving niet ouder waren dan 35 jaar.

Absoluut gezien is de instroom van nieuwe leerlingen binnen alle sectoren gedaald. Bij BOL-VT opleidingen is dit vooral in de sector Techniek het geval, terwijl binnen de BOL-DT en de BBL de daling zich relatief gezien het sterkst heeft voltrokken binnen de sector Economie. Absoluut gezien is het aantal nieuwe inschrijvingen bij opleidingen in de BOL-DT en de BBL eveneens het sterkst gedaald in de sector Techniek. In vergelijking met landelijke cijfers ligt het aandeel leerlingen in de sector Techniek aan het Da Vinci College in Dordrecht echter nog altijd relatief hoog.

Vrouwen zijn van oudsher sterk ondervertegenwoordigd bij opleidingen binnen de sector Techniek en sterk oververtegenwoordigd in de sector Welzijn & Zorg. Deze onder- en oververtegenwoordiging is aan het Da Vinci College in Dordrecht zelfs nog iets sterker dan het landelijk gemiddelde. Binnen de sector Economie is de verhouding man-vrouw redelijk evenwichtig.

Bijna vier op de tien leerlingen die zich inschrijven bij het Da Vinci College in Dordrecht zijn woonachtig in Dordrecht zelf. Dit aandeel is door de jaren heen redelijk stabiel gebleven. Absoluut gezien is het aantal inschrijvingen van Dordtse leerlingen echter gedaald. Andere gemeenten waar veel leerlingen vandaan komen zijn Zwijndrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Alblasserdam.

De grootste toeleveranciers van nieuwe leerlingen aan het Da Vinci College in Dordrecht zijn het Insula College en het Stedelijk Dalton Lyceum. Het totale aantal leerlingen afkomstig van Dordtse middelbare scholen dat doorstroomt naar het Da Vinci College is tussen 2000 en 2003 (ondanks enige fluctuaties) nagenoeg gelijk gebleven. Het aantal nieuwe leerlingen afkomstig van scholen buiten Dordrecht is daarentegen duidelijk afgenomen.

Wat betreft vooropleiding is in de afgelopen jaren met name de instroom van leerlingen op het MAVO-niveau / niveau VMBO-TL gedaald.

Vergelijking landelijke ontwikkelingen

Hoe ontwikkelt de deelname³ aan het MBO bij het Da Vinci College⁴ zich in relatie tot ontwikkelingen op landelijk niveau? Tot 2002 houden de ontwikkelingen aan het Da Vinci College gelijke tred met de landelijke ontwikkelingen. Het aantal MBO-leerlingen stijgt in deze periode zowel aan het Da Vinci College als landelijk met ongeveer 5%. In 2003 is het aantal MBO-leerlingen aan het Da Vinci College echter weer gedaald naar het beginniveau van 2000, terwijl landelijk gezien het aantal MBO-leerlingen blijft stijgen.

Aanvankelijk stijgt de deelname aan voltijdopleidingen in de BOL bij het Da Vinci College iets sneller dan landelijk. Tussen 2001 en 2003 stijgt het aantal leerlingen in de BOL-VT op landelijk niveau echter met 11%, tegenover een stijging van 1% aan het Da Vinci College

Het aantal deelnemers aan opleidingen in de BBL stijgt tussen 2000 en 2002 op landelijk niveau met ruim 9% van 142.600 naar 155.900 deelnemers. Aan het Da Vinci College stijgt het aantal BBL-leerlingen in deze periode beduidend minder (+1%). In 2003 zien we zowel aan het Da Vinci College als op landelijk niveau een daling van het aantal BBL-leerlingen. Aan het Da Vinci College is deze daling wat sterker dan landelijk het geval is.

---

³ Op landelijk niveau waren alleen cijfers beschikbaar over MBO-*deelname* en niet over *instroom* van nieuwe leerlingen bij het MBO. De vergelijking betreft hier daarom, in tegenstelling tot in de rest van het rapport, *deelnamecijfers*.

⁴ Betreft alle locaties van het Da Vinci College. Dit om vertekening van het beeld door verschuivingen tussen de verschillende locaties te voorkomen.

Het aantal deelnemers aan deeltijdopleidingen in de BOL daalt tussen 2000 en 2003 op landelijk niveau met 24% van 26.900 naar 20.500 deelnemers. Aan het Da Vinci College stijgt het aantal BOL-DT-deelname tussen 2000 en 2002 daarentegen fors, met 74%, van 329 naar 572 leerlingen. Tussen 2002 en 2003 daalt de BOL-DT-deelname aan het Da Vinci College weer aanzienlijk, maar ligt nog altijd ruim boven het beginniveau van 2000 (+35%)⁵.

Marktaandeel Da Vinci College onder leerlingen uit de regio

Ondanks een lichte stijging in het schooljaar 2001/2002, geeft het marktaandeel van het *gehele* Da Vinci College onder leerlingen uit de regio tussen 2000 en 2004 een licht dalende trend te zien, van 51% naar 45%. Deze daling is iets sterker bij opleidingen in de BBL dan bij opleidingen in de BOL.

Ook het marktaandeel van het Da Vinci College *in Dordrecht* onder alle leerlingen uit de regio is in de afgelopen jaren enigszins gedaald. In 2001 koos nog 37% van de MBO-leerlingen uit de regio voor het Da Vinci College in Dordrecht. In 2004 is dit aandeel gedaald naar 30%. Aanvankelijk lijkt er vooral sprake te zijn van een verschuiving naar locaties van het Da Vinci College in Gorinchem. Vanaf het schooljaar '03/'04 daalt het marktaandeel van het Da Vinci College echter zowel in Dordrecht als in Gorinchem.

Het marktaandeel van het Da Vinci College *in Dordrecht* onder BBL-leerlingen uit de regio daalt het sterkst, van 36% in 2001 naar 26% in 2004. Onder BOL-leerlingen is de daling in het marktaandeel van het Da Vinci College geringer, van 37% in 2001 naar 31% in 2004.

Ondanks een daling in het marktaandeel is het Da Vinci College *in Dordrecht* met een marktaandeel 30% anno 2004 onder leerlingen uit de regio nog altijd de meest gekozen school voor MBO. Op de tweede plaats qua grootte van het marktaandeel onder leerlingen uit de regio vinden we het Albeda College (14%), gevolgd door het Da Vinci College in Gorinchem (13%) en het ROC Zadkine (9%). Het Albeda College heeft in de afgelopen jaren de snelste groei doorgemaakt. Het marktaandeel onder leerlingen uit de regio steeg hier van 7% in 2000 naar 14% in 2004.

Marktaandeel Da Vinci College Dordrecht onder Dordtse leerlingen

Hoewel het aantal nieuwe inschrijvingen van Dordtse leerlingen bij het Da Vinci College in Dordrecht de afgelopen jaren is afgenomen, blijkt het marktaandeel van het Da Vinci College onder Dordtse leerlingen in de afgelopen jaren redelijk constant te zijn gebleven. Dit marktaandeel ligt rond de 64%. Hieruit kunnen we concluderen dat er geen sprake is van een groeiend aantal Dordtse MBO-leerlingen dat voor een ander ROC dan het Da Vinci College in Dordrecht kiest, maar dat het totaal aantal Dordtse MBO-leerlingen in de afgelopen jaren iets is afgenomen.

Onder Dordtse BOL-leerlingen ligt het marktaandeel van het Da Vinci College in Dordrecht redelijk stabiel rond 64%. Onder Dordtse BBL-leerlingen daalt het marktaandeel van het Da Vinci College in Dordrecht tussen 2000 en 2004 echter van 68% naar 50%.

---

⁵ Gezien de relatief geringe deelname aan deeltijdopleidingen in de BOL (in vergelijking met deelname in de BOL-VT en de BBL) dienen de ontwikkelingen in de BOL-DT als indicatief te worden opgevat.

Bijna vier op de tien Dordtse MBO-leerlingen kiezen voor een ander ROC dan het Da Vinci College in Dordrecht. Voor welke andere ROC's kiezen deze leerlingen? Op de tweede en derde plaats wat betreft grootte van het marktaandeel onder Dordtse leerlingen vinden we in 2004 het Albeda College (7%) en het ROC Zadkine (5%). Op plaats vier en vijf volgen twee meer gespecialiseerde scholen; het Grafisch Lyceum Rotterdam (4%) en De Rooi Pannen (4%).

Schoolkeuzemotieven MBO-leerlingen

Oriëntatie op opleiding en school

De belangrijkste bron van informatie waar leerlingen gebruik van maken bij de keuze voor een MBO-opleiding en -school is het informatiemateriaal dat zij van de middelbare school krijgen. Ongeveer de helft van de leerlingen heeft hiervan gebruik gemaakt bij de oriëntatie. Andere, zeer belangrijke bronnen zijn informatie van vrienden en/of familieleden, het bezoeken van open dagen op ROC's, gesprekken met leraren en/of decanen en advies van ouders.

Keuze voor een opleiding

De belangrijkste reden om uiteindelijk voor een bepaalde opleiding te kiezen is 'interesse in het vakgebied'. Zeven op de tien leerlingen geven aan dat interesse in het vakgebied voor hen een rol heeft gespeeld bij de keuze voor de huidige opleiding. Andere belangrijke motieven zijn het feit dat de opleiding de leerling leuk leek, dat de opleiding opleidt voor een gewenst beroep en dat het werk dat met deze opleiding gedaan kan worden de leerling aantrekt. Meer dan de helft van de responderende leerlingen noemde deze motieven. Ruim vier op de tien leerlingen noemen het feit dat de opleiding past bij de eigen vaardigheden, terwijl ruim een kwart (mede) voor de huidige opleiding heeft gekozen vanwege een goede kans op een baan.

In totaal 6% van de ondervraagde leerlingen volgde op het moment van de enquête niet meer dezelfde opleiding als waarmee ze aan het MBO begonnen waren. De belangrijkste reden om over te stappen naar een andere opleiding is het feit dat de opleiding niet bleek te zijn wat de leerling ervan verwacht had. Andere redenen die meerdere malen genoemd worden zijn het feit dat de leerling toch liever een andere opleiding wilde volgen, een veranderd beeld van de opleiding en een veranderd beeld van het werk dat met de opleiding gedaan kan worden.

Keuze voor een school

De belangrijkste 'objectieve' reden om voor een bepaalde school te kiezen is de korte reistijd. Dit speelt vooral een rol bij leerlingen die gekozen hebben voor het Da Vinci College (81%) en in veel mindere mate bij leerlingen die voor een ander ROC hebben gekozen (24%). Leerlingen die voor een ander ROC hebben gekozen noemen het feit dat de huidige school gespecialiseerd is in hun opleiding als belangrijkste objectieve reden voor de gemaakte keuze.

Naast objectieve redenen om voor een bepaalde school te kiezen zijn er ook diverse meer subjectieve zaken die hierbij een rol spelen. Van het allergrootste belang hierbij is de eerste indruk die leerlingen van een school krijgen, bijvoorbeeld van de sfeer op een open dag. Leerlingen die voor een ander ROC hebben gekozen hebben zich iets vaker door hun eerste indruk laten leiden dan leerlingen die voor het Da Vinci College hebben gekozen. Ook de goede naam van de school, de uitstraling van de school/het schoolgebouw, een goede organisatie en de prestaties van de school worden vaker als motief genoemd door leerlingen die voor een ander ROC hebben gekozen. In iets mindere mate geldt dit ook het aandeel allochtone leerlingen op school.

Andere, belangrijke motieven die ongeveer net zo vaak door leerlingen van het Da Vinci College genoemd worden als door leerlingen van andere ROC's zijn doorstroommogelijkheden (bijvoorbeeld naar HBO) en het feit dat klasgenoten en/of vrienden naar dezelfde school gaan of hier al op zitten.

Bij leerlingen aan het Da Vinci College in Dordrecht die van buiten de gemeente komen, blijkt de eerste indruk die zij van de school gekregen hebben vaker mee- gespeeld te hebben bij hun uiteindelijke keuze dan bij Dordtse leerlingen. Ditzelfde geldt voor het feit of klasgenoten en vrienden ook naar het da Vinci College in Dordrecht gingen, of daar al zaten.

Wanneer zij de huidige opleiding niet aan het Da Vinci College in Dordrecht hadden kunnen volgen, hadden leerlingen van buiten Dordrecht bovendien vaker voor een andere school gekozen waar ze deze opleiding wel hadden kunnen volgen. Dordtse leerlingen hadden in dat geval vaker voor een andere opleiding aan het Da Vinci College in Dordrecht gekozen.

Opvattingen over het Da Vinci College

Leerlingen aan andere ROC's hebben over het algemeen een wat negatiever beeld van het Da Vinci College dan gemiddeld. Vooral van de veiligheid op het Da Vinci College hebben zij een minder rooskleurig beeld. Leerlingen aan andere ROC's associëren het Da Vinci College bovendien vaker dan gemiddeld met een 'zwarte school'.

Leerlingen aan het Da Vinci College zijn vooral positief over de opleidingen die het Da Vinci College aanbiedt en de overstapmogelijkheden naar andere opleidingen. Meer dan de helft van de leerlingen aan het Da Vinci College is bovendien van mening dat het Da Vinci College goede doorstroommogelijkheden biedt, dat een diploma van het Da Vinci College goede kansen op de arbeidsmarkt biedt en/of dat er een goede sfeer heerst op het Da Vinci College. Minder positief zijn de leerlingen van het Da Vinci College tot slot over de betaalbaarheid en de studiebegeleiding op hun school.

Lesuitval en organisatie

Lesuitval komt op het Da Vinci College iets vaker voor dan gemiddeld. De communicatie over lesuitval is op het Da Vinci College volgens de leerlingen bovendien slechter geregeld dan op andere ROC's.

Leerlingen die de voorkeur geven aan de traditionele vorm van onderwijs waarbij klassikaal wordt lesgegeven, ervaren lesuitval als ernstiger dan leerlingen die de voorkeur geven aan modern onderwijs met veel zelfstandigheid. Deze laatste groep geeft ook vaker dan gemiddeld aan bij onverwachte lesuitval zelfstandig aan het betreffende (of een ander) vak te gaan werken. Leerlingen die voor klassikaal onderwijs kiezen gaan daarentegen bij lesuitval vaker iets leuks voor zichzelf doen.

Conclusies aanbevelingen en aandachtspunten

Ontwikkelingen Da Vinci College

De instroom van nieuwe leerlingen bij het gehele Da Vinci College heeft in de afgelopen jaren een dalende tendens te zien gegeven. Vooral bij locaties van het Da Vinci College in Dordrecht liep het aantal nieuwe inschrijvingen aanzienlijk terug. De sterkste daling van het aantal nieuwe inschrijvingen vond plaats tussen 2002 en 2003.

Met name bij deeltijdopleidingen in de BOL en bij opleidingen in de BBL is de instroom van nieuwe leerlingen afgenomen. Binnen de BOL-DT en de BBL betreft dit vooral opleidingen op de laagste twee niveaus. Over het geheel genomen is de instroom echter op alle vier de niveaus gedaald.

De sector Techniek geeft overall de sterkste terugloop in het aantal nieuwe inschrijvingen te zien. Binnen de BOL-DT en de BBL daalt het aantal nieuwe inschrijvingen echter relatief het sterkst binnen de sector Economie.

In vergelijking met landelijke cijfers ontwikkelt met name de instroom in de BBL aan het Da Vinci College in Dordrecht zich ongunstig.

Volgens de prognose die Pronexus in april 2004 in opdracht van het Da Vinci College heeft opgesteld, mag verwacht worden dat het deelnemersaantal op het Da Vinci College in de toekomst licht zal groeien. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek valt het aan te bevelen nog eens kritisch naar deze prognose te kijken.

Aanbevelingen:

- De prognose van Pronexus en de aannames waarop deze gebaseerd is dienen nog eens kritisch beschouwd te worden.
- Gezien de huidige ontwikkelingen in de instroom bij het Da Vinci College verdient het bovendien aanbeveling om de instroom blijvend te monitoren. Alleen dan is het mogelijk direct op veranderingen in te spelen

Marktaandeel Da Vinci College

Het marktaandeel van het gehele Da Vinci College onder leerlingen uit de regio is tussen 2000 en 2004 gedaald van 51% naar 45%. De daling is iets sterker bij opleidingen in de BBL dan bij opleidingen in de BOL.

Het marktaandeel van het Da Vinci College *in Dordrecht* onder leerlingen uit de regio daalt tussen 2001 en 2004 van 37% naar 30%. Aanvankelijk lijkt er vooral sprake te zijn van een verschuiving naar locaties van het Da Vinci College in Gorinchem. Vanaf het schooljaar '03/'04 daalt het marktaandeel van het Da Vinci College echter zowel in Dordrecht als in Gorinchem.

Het marktaandeel van het Da Vinci College *in Dordrecht* onder in Dordrecht woonachtige leerlingen is in de afgelopen jaren redelijk constant gebleven, rond de 64%. Alleen onder Dordtse BBL-leerlingen is het marktaandeel van het Da Vinci College in Dordrecht gedaald van 68% in 2000 naar 50% in 2004.

Uit het voorgaande kunnen we concluderen dat het Da Vinci College onder in Dordrecht woonachtige leerlingen nauwelijks terrein heeft verloren. Het zijn de leerlingen van buiten Dordrecht die steeds vaker voor een ander ROC kiezen.

Aanbevelingen:

- Het verdient aanbeveling te onderzoeken hoe het Da Vinci College in de toekomst met name onder leerlingen van buiten Dordrecht beter gepromoot kan worden.

Decanen aan het woord

Uit de gesprekken die wij voorafgaande aan het onderzoek onder leerlingen hebben gevoerd met een drietal decanen uit het voortgezet onderwijs, komen een aantal aandachtspunten voor het Da Vinci College naar voren:

Deze decanen zijn van mening dat.....

- het Da Vinci College een erg rommelige school is. Er wordt weinig les gegeven en leerlingen worden vaak maar een beetje aan hun lot overgelaten. Volgens deze decanen wordt dit vooral veroorzaakt door de groeiende nadruk die bij het Da Vinci gelegd wordt op de zelfwerkzaamheid van leerlingen. Leerlingen worden hier te weinig in begeleid.
- op het Da Vinci College te veel kan en mag. Er zou weinig discipline zijn en leerlingen zouden te veel vrijheid krijgen,
- de veiligheid op het Da Vinci College nogal kunstmatig is. Dit zou met name veroorzaakt worden door de verplichte toegangspasjes, de controles, etc.
- de organisatie van het Da Vinci College te wensen overlaat. Lesuitval en roosterwijzigingen zouden regelmatig voorkomen en leerlingen zouden hierover vaak niet tijdig geïnformeerd worden,
- het Da Vinci College niet 'bruist'. Volgens de ondervraagde decanen zijn het lege, kale gebouwen die weinig aantrekkingskracht uitoefenen op leerlingen,
- het Da Vinci College het imago heeft van een zwarte school.

Verder merken deze decanen op dat.....

- leerlingen vaak een 'negatieve keuze' maken. Zij strepen sectoren af waar ze in ieder geval *niet* in verder willen en meestal blijft dan alleen de sector Economie

- over. Dit verklaart het grote verloop binnen deze sector,
- veel leerlingen een verkeerd beroepsbeeld hebben, waardoor de kans op voortijdige uitval wordt vergroot.

Bovenstaande aandachtspunten zijn opgevoerd door drie decanen van het Insula College, het Stedelijk Dalton Lyceum en De Lage Waard.

Aanbeveling:

- In nader overleg tussen het Da Vinci College en VMBO-scholen kan gepolst worden of deze aandachtspunten ook bij anderen leven.

Oriëntatie en keuzemotieven MBO-leerlingen

Uit de internetenquête die we gehouden hebben onder eerstejaars MBO-leerlingen komen de volgende aandachtspunten met betrekking tot oriëntatie en keuzemotieven naar voren.

De belangrijkste bronnen van informatie waar leerlingen zich op baseren bij hun keuze voor een school en opleiding zijn (in aflopende volgorde):

- informatiemateriaal van de middelbare school,
- informatie van vrienden en familieleden,
- bezoeken van open dagen op ROC's,
- gesprekken met decanen en/of leraren en
- advies van ouders.

De belangrijkste redenen om uiteindelijk voor een bepaalde opleiding te kiezen zijn:

- interesse in het vakgebied,
- opleiding lijkt me leuk,
- opleiding leidt op voor een gewenst beroep,
- werk dat je kunt gaan doen na deze opleiding lijkt me leuk,
- opleiding past bij eigen vaardigheden en
- goede kans op een baan.

De belangrijkste objectieve redenen om voor een bepaalde school te kiezen zijn:

- een korte reistijd en
- het feit dat de gekozen school gespecialiseerd is in de gewenste opleiding.

De belangrijkste subjectieve redenen om voor een bepaalde school te kiezen zijn:

- een goede eerste indruk,
- de goede naam van de school,
- de uitstraling van de school/ het schoolgebouw en
- doorstroommogelijkheden (bijv. naar HBO).

De toekomstige, aantrekkelijke locatie van het Da Vinci College in Dordrecht op het terrein van het Leerpark zal naar verwachting positief werken op de uitstraling van de school. Wat betreft de overige punten vallen de volgende aanbevelingen te doen:

Aanbevelingen:

- Gezien de belangrijke plaats die informatiemateriaal inneemt bij de schoolkeuze is het belangrijk de kwaliteit hiervan voortdurend te bewaken.
- Bovendien is het bezoeken van open dagen van invloed op de schoolkeuze. Van belang daarbij is aandacht te besteden aan de eerste indruk.

Opvattingen MBO-leerlingen over het Da Vinci College

Uit de internetenquête komen tevens een aantal aandachtspunten met betrekking tot de opvattingen van leerlingen over het Da Vinci College naar voren.

- Ongeveer de helft van de leerlingen die deelgenomen hebben aan de internetenquête is het eens met de stelling 'Het Da Vinci College staat bekend als zwarte school'. Leerlingen aan andere ROC's zijn het hier wat vaker mee eens dan leer-

lingen aan het Da Vinci College.

- Bijna de helft van de leerlingen van het Da Vinci College is van mening dat hun school een veilige school is. Slechts 15% van de leerlingen aan andere ROC's zien het Da Vinci College als een veilige school.
- Een derde deel van de leerlingen aan het Da Vinci College is van mening dat het Da Vinci College een goede naam heeft. Onder leerlingen aan andere ROC's is dit aandeel 17%.

Beduidend minder dan een kwart van de leerlingen aan zowel het Da Vinci College als aan andere ROC's is het eens met de stellingen:

- Ik heb veel positieve verhalen over het Da Vinci College gehoord en
- Het Da Vinci College staat bekend als goed georganiseerde school met weinig lesuitval.

Opvattingen MBO-leerlingen over lesuitval en organisatie

Naar aanleiding van opmerkingen van de decanen hebben we de leerlingen tot slot een aantal vragen over lesuitval gesteld. De volgende aandachtspunten kwamen hieruit naar voren:

- Leerlingen aan het Da Vinci College zeggen wat vaker met lesuitval te maken te hebben dan de leerlingen aan andere ROC's.
- De communicatie over lesuitval is op het Da Vinci College volgens de leerlingen slechter geregeld. Ruim een kwart van de leerlingen aan het Da Vinci College zegt meestal niet tijdig op de hoogte te worden gebracht van lesuitval. Onder leerlingen aan andere ROC's bedraagt dit aandeel 8%.
- Leerlingen met een voorkeur voor een moderne vorm van onderwijs met veel zelfstandigheid hebben minder vaak problemen met lesuitval dan leerlingen die de voorkeur geven aan traditioneel onderwijs, waarbij klassikaal wordt lesgegeven.
- Leerlingen met een voorkeur voor modern onderwijs met veel zelfstandigheid gebruiken hun tijd bij lesuitval vaker dan gemiddeld om zelfstandig aan het uitgevalen (of een ander) vak te werken.
- Leerlingen met een voorkeur voor traditioneel, klassikaal onderwijs geven wat vaker dan gemiddeld aan bij lesuitval iets leuks voor zichzelf te gaan doen. Deze laatste groep leerlingen lijkt behoefte te hebben aan meer en betere begeleiding vanuit de school.

1 Inleiding

Dit rapport doet verslag van het schoolkeuzemotieven onderzoek dat het Sociaal Geografisch Bureau voor de sector Onderwijs en Welzijn van de gemeente Dordrecht heeft uitgevoerd. In dit hoofdstuk vindt u achtergrondinformatie over de aanleiding en het doel van het onderzoek, over de opzet en uitvoering en over de respons.

1.1 Aanleiding

Het beleid van de gemeente Dordrecht op het gebied van onderwijs is, zoals uit beleidsnotities blijkt, erop gericht te zorgen voor een adequate infrastructuur, een goed aanbod aan onderwijsvoorzieningen en een breed aanbod aan VO en MBO. Met de ontwikkeling van het Leerpark, waarin VMBO en MBO een plaats zullen vinden, wordt een kwaliteitsslag nagestreefd. Daarbij wordt een betere aansluiting van leerwegen, het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt beoogd.

In het kader van deze ontwikkeling is voor de gemeente Dordrecht inzicht in de leerlingstromen van belang.

Recent zijn enkele knelpunten geconstateerd met betrekking tot de doorstroming van het VMBO naar het MBO. Uit de onderwijsmonitor 2002/2003 blijkt dat een aanzienlijk aantal Dordtse VMBO leerlingen (36,5%) naar een BVE-instelling buiten Dordrecht doorstroomt. Bovendien zijn in het schooljaar 2003/2004 200 Dordtse leerlingen minder ingestroomd bij het Da Vinci College dan het jaar daarvoor. Om hier meer inzicht in te krijgen heeft het Sociaal Geografisch Bureau (SGB) in opdracht van de Sector Onderwijs & Welzijn een onderzoek uitgevoerd naar de motieven die een rol spelen bij de keuze voor een bepaalde school.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is tweeledig:

1. Inzicht verkrijgen in de uitstroom van Dordtse leerlingen naar VO-scholen buiten Dordrecht en de motieven van ouders (en leerlingen) voor een dergelijke keuze.
2. Inzicht verkrijgen in de doorstroming van VMBO naar MBO-opleidingen binnen en buiten de regio, de schoolkeuzemotieven van VMBO-leerlingen en specifiek de keuze voor een MBO-opleiding buiten de regio.

Op grond van voorgaande doelstellingen zijn de onderstaande onderzoeksvragen geformuleerd.

Voortgezet onderwijs

1. Is er sprake van een toename van het aantal

Dordtse leerlingen dat voor een school buiten Dordrecht kiest? Zijn er verschillen per schoolsoort en richting?

2. Wat zijn de motieven van ouders en leerlingen voor die schoolkeuze?

MBO

3. Hoe is op grond van statistische gegevens de verwachte ontwikkeling van de instroom in de BBL en de BOL van het Da Vinci College?
4. Hoe verhoudt de verwachte instroom zich met de feitelijke instroom?
5. Hoe is de ontwikkeling in de verhouding tussen het aandeel leerlingen (schoolverlaters VMBO in Dordrecht en de regiogemeenten) dat naar het Da Vinci College gaat en het aandeel dat naar een andere ROC gaat?
6. Is er een opmerkelijk verschil tussen sectoren als het gaat om groei en terugloop van het aantal leerlingen en verschilt dit met landelijke trends?
7. Hoe is de terugloop van het aantal aangemelde BOL en BBL leerlingen te verklaren (met name Dordtse leerlingen)?
8. Hoe is de terugloop van het aantal deelnemers van niveau 4 te verklaren?
9. Wat zijn de belangrijkste push en pull factoren waar het gaat om de schoolkeuze voor een BOL- en BBL-opleiding?
10. Wat zijn de mogelijk te beïnvloeden factoren? (wat zijn de belangrijkste motieven en in welke mate spelen motieven en factoren een rol in de schoolkeuze)
11. Welke maatregelen zijn op basis van de onderzoeksresultaten aan te bevelen om een stabilisatie van het aantal deelnemers te bevorderen?

1.3 Opzet en uitvoering

Doelgroep

In de het onderzoek zijn twee doelgroepen te onderscheiden. Ten eerste Dordtse leerlingen die naar VO-scholen buiten Dordrecht gaan. Ten tweede VMBO-leerlingen uit Dordrecht en de regio die een MBO-opleiding op het Da Vinci College of een ROC buiten de regio zijn gaan volgen.

Methode

Voor het onderzoek zijn verschillende onderzoeksmethoden gecombineerd. De ontwikkelingen van de leerlingenstromen zijn afgeleid uit de analyse van bestaande bestanden. Door middel van literatuurstudie en een expertmeeting met decanen is geïnventariseerd welke motieven een mogelijke rol spelen bij de keuze voor VO buiten Dordrecht en wat de schoolkeuzemotieven zijn van VMBO leerlingen die naar het MBO gaan. Deze informatie is gebruikt om een vragenlijst op te stellen die onder de schoolverlaters VMBO uit Dordrecht en de regio is uitgezet.

Het onderzoek is opgebouwd uit twee deelonderzoeken.

Deelonderzoek leerlingenstromen VO

In dit onderdeel is op basis van beschikbare gegevens (leerplichtbestand en informatie van scholen) een kwantitatieve analyse uitgevoerd om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de uitstroom van Dordtse leerlingen naar VO-scholen buiten Dordrecht.

Door middel van literatuurstudie wordt inzicht gegeven in de motieven die belangrijk worden gevonden bij de keuze voor een school voor voortgezet onderwijs.

Deelonderzoek doorstroming schoolverlaters van het VMBO naar het MBO

In dit onderdeel is op basis van een kwantitatieve analyse van gegevens in beschikbare databestanden over een periode van 4 jaar inzicht verkregen in ontwikkeling van de instroom in de BOL en BBL op het Da Vinci College in Dordrecht.

De doorstroming VMBO naar MBO is in kaart gebracht door de bestemming van schoolverlaters VMBO in Dordrecht en de regio te analyseren op basis van bestanden van het Preventieplan van het AOB Zuid-Nederland.

Het kwalitatieve aspect van het onderzoek is uitgevoerd door literatuurstudie van landelijk onderzoek op het gebied van schoolkeuzemotieven voor vervolgonderwijs en het raadplegen van experts (decanen van VMBO-scholen). De georganiseerde expertmeeting heeft het inzicht in de mogelijke schoolkeuzemotieven van VMBO-leerlingen verruimd. Bovendien hebben de decanen een beeld geschetst van de factoren die van invloed zijn op de motieven.

Deze informatie is gebruikt om een vragenlijst op te stellen. De vragenlijst is uitgezet onder leerlingen die het VMBO in het schooljaar 2003/2004 hebben verlaten en zijn doorgestroomd naar het MBO.

Het onderzoek beperkt zich tot BOL- en BBL-opleidingen van het MBO. Educatie wordt buiten beschouwing gelaten omdat de omvang sterk samenhangt met veranderende regelgeving.

Veldwerk en respons

In november 2004 is het onderzoek uitgevoerd door middel van een internetenquête.

De enquête is gehouden onder 400 Dordtse VMBO leerlingen die voor het Da Vinci College hebben gekozen en 400 leerlingen die voor een ander ROC hebben gekozen.

Het is een aselechte steekproef uit het Preventiebestand van het AOB. Aan de 800 leerlingen is een brief verstuurd met het verzoek de enquête via internet in te vullen. Omdat ook enkele brieven onbestelbaar retour zijn gekomen, zijn uiteindelijk 785 leerlingen benaderd. In totaal hebben 211 leerlingen de internetenquête ingevuld. Dit is een respons van 27%. De repons is goed verdeeld, namelijk 94 leerlingen van het Da Vinci College in Dordrecht, 19 leerlingen van andere locaties van het Da Vinci College en 98 leerlingen van ander ROC's. Hierdoor kan de responsgroep als representatief worden beschouwd voor de totale groep en de onderscheiden groepen.

Deelonderzoek I

Leerlingenstromen voortgezet onderwijs

2 Kwantitatieve analyse

De overgang van basisschool naar middelbare school vormt een belangrijk besispunt in de schoolcarrière van leerlingen. De keuze voor een bepaalde vorm van voortgezet onderwijs is vaak van aanzienlijke invloed op het verdere verloop van de schoolloopbaan. De keuze voor een bepaalde school is bovendien - doorgaans- een beslissing die men neemt voor een periode van meerdere jaren. Gedurende deze jaren zal de leerling het grootste deel van zijn of haar tijd op de gekozen school doorbrengen. Het is daarom belangrijk dat leerlingen en ouders kiezen voor een school waar de leerling zich thuis voelt.

De gemeente Dordrecht streeft ernaar om binnen de gemeentegrenzen een zo compleet mogelijk aanbod aan scholen en opleidingen te realiseren. Het huidige aanbod omvat dan ook scholen van meerdere denominaties, verschillende grootte en met een gevarieerd aanbod aan opleidingen. Mede met het oog op de ontwikkelingen in het kader van het Leerpark is het voor de gemeente Dordrecht van belang inzicht te verkrijgen in de omvang en de aard van leerlingstromen naar scholen buiten de gemeentegrenzen.

2.1 Leerlingstromen

Tabel 2.1 geeft een overzicht van de bestemming van Dordtse leerlingen afkomstig uit het primair (en het speciaal) onderwijs. In 2003 zijn 1467 Dordtse leerlingen vanuit het primair onderwijs doorgestroomd naar scholen voor voortgezet onderwijs. In totaal 84 van hen hebben gekozen voor een school buiten Dordrecht. Dit betreft 5,7% van alle leerlingen. In 2004 stroomden 1357 leerlingen vanuit het primair onderwijs door naar het voortgezet onderwijs. Van hen kozen 79 leerlingen voor een school buiten Dordrecht, een aandeel van 5,8%.

De meeste leerlingen die doorstromen naar een school voor voortgezet onderwijs buiten Dordrecht zijn afkomstig uit het Algemeen Bijzonder onderwijs. Van deze leerlingen kiest ongeveer een derde deel voor een middelbare school buiten de gemeente. Scholen voor Algemeen Bijzonder onderwijs verschillen qua inrichting van andere scholen door hun afwijkende pedagogisch-didactische grondslag. Onder Algemeen Bijzonder onderwijs vallen (onder andere) scholen voor Montessorionderwijs, Jenaplanonderwijs, Daltononderwijs, Freinet-onderwijs en Vrije scholen.

Ondermeer uit onderzoek dat MARE (Marketing Analysis & Research Eijken, 2003) heeft uitgevoerd in opdracht van de gemeente Amsterdam⁶, blijkt dat wanneer in het primair onderwijs gekozen wordt voor een vorm van Algemeen Bijzonder onderwijs, deze zelfde keuze vaak ook voor het voortgezet onderwijs wordt gemaakt. Leerlingen uit het Algemeen Bijzonder basisonderwijs stromen zodoende meestal door naar scholen voor Algemeen Bijzonder voortgezet onderwijs. Dordrecht kent van de genoemde pedagogische richtingen in het voortgezet onderwijs alleen het Daltononderwijs, dat gegeven wordt aan het Stedelijk Dalton Lyceum. Voor andere pedagogische richtingen zijn leerlingen aangewezen op scholen buiten Dordrecht.

Tabel 2.1 Uitstroom leerlingen primair onderwijs naar scholen voor voortgezet onderwijs buiten Dordrecht

	totaal primair onderwijs		naar v.o.-scholen buiten Dordt		% buiten Dordt	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004
Openbaar Onderwijs	568	570	15	18	2,6	3,2
P.C. Onderwijs	534	517	24	28	4,5	5,4
R.K. Onderwijs	186	133	6	3	3,2	2,3
Alg. Bijzonder Onderwijs	122	86	38	30	31,1	34,9
Reformat. Onderwijs	57	51	1	0	1,8	0,0
Totaal	1467	1357	84	79	5,7	5,8

Bron: Regionaal Bureau Leerplicht

⁶ 'Schoolkeuzemotieven; Onderzoek naar het schoolkeuzeproces van Amsterdamse ouders', in opdracht van de Gemeente Amsterdam, Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling uitgevoerd door de Dienst Onderzoek en Statistiek en MARE.

Tabel 2.2 Dordtse leerlingen op scholen voor voortgezet onderwijs buiten Dordrecht naar school en klas in 2003/2004

	<i>Chr. sg. De Lage Waard</i>	<i>Develsteincollege</i>	<i>Willem de Zwijger College</i>	<i>Walburgcollege</i>	<i>totaal</i>
<i>1e klas</i>	6	3	4	0	13
<i>2e klas</i>	9	5	2	1	17
<i>3e klas</i>	11	12	5	4	32
<i>4e klas</i>	8	7	3	2	20
<i>5e klas</i>	0	3	3	1	7
<i>6e klas</i>	0	0	0	0	0
<i>totaal</i>	34	30	17	8	89

Bron: Chr. Sg. De Lage Waard, Develsteincollege, Willem de Zwijger College en Walburgcollege

Behalve voortgezet Reformatorisch onderwijs worden alle andere onderwijsvormen uit tabel 1 in Dordrecht aangeboden. Het aandeel leerlingen dat vanuit zowel het Rooms Katholieke als het Reformatorische basisonderwijs doorstroomt naar middelbare scholen buiten Dordrecht is zeer gering. Uit het Protestants Christelijk basisonderwijs stroomt ongeveer 5% van de leerlingen door naar scholen voor voortgezet onderwijs buiten de gemeentegrenzen. Bij het Openbaar basisonderwijs is dit aandeel ongeveer 3%.

2.2 Geografische keuze

Waarom kiezen leerlingen voor een school voor voortgezet onderwijs buiten Dordrecht wanneer de gekozen opleiding en schoolsoort ook in Dordrecht worden aangeboden? Een mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen liggen in de nabijheid van de school. Eveneens uit het onderzoek van MARE (2003) blijkt dat over het algemeen hooguit ongeveer 20 minuten fietsen als acceptabel wordt gezien. Vooral voor leerlingen die dicht bij de gemeentegrenzen met Zwijndrecht en Papendrecht wonen, geldt dat een school in één van deze twee regiogemeenten soms dicht bij huis is dan een (vergelijkbare) school in Dordrecht. Zowel Zwijndrecht als Papendrecht bieden wat dit betreft een ruim aanbod aan opleidingen in zowel het Protestants Christelijk als het Openbaar voortgezet onderwijs.

Als de uitstroom van Dordtse leerlingen naar scholen buiten de gemeentegrenzen inderdaad te maken heeft met de nabijheid van de school, dan zou dat betekenen dat een groot deel van deze leerlingen voor een school in één van de randgemeenten heeft gekozen. Om dit te controleren hebben we gegevens opgevraagd bij de vier grootste scholen voor VMBO, HAVO en VWO uit de regio.

Het betreft twee scholen voor Protestants Christelijk voortgezet onderwijs, het Develsteincollege uit Zwijndrecht en Christelijke scholengemeenschap De Lage Waard uit Papendrecht, en twee school voor Openbaar voortgezet onderwijs, het Walburgcollege uit Zwijndrecht en het Willem de Zwijger College uit Papendrecht.

Tabel 2.2 geeft een overzicht van Dordtse leerlingen op De Lage Waard, het Develsteincollege, het Willem de Zwijger College en het Walburgcollege in het schooljaar 2003/2004, uitgesplitst naar klas.

In 2003/2004 zaten op deze vier scholen samen in totaal 13 brugklassers afkomstig uit Dordrecht. Eerder zagen we al dat in 2003 in totaal 39 Dordtse leerlingen afkomstig uit het openbaar en het protestants christelijk basisonderwijs doorstroomden naar scholen voor voortgezet onderwijs buiten Dordrecht. Gesteld dat deze leerlingen kiezen voor een middelbare school van dezelfde denominatie als de basisschool, dan betekent dit dat een derde deel van hen heeft gekozen voor één van de vier genoemde scholen uit de randgemeenten. Tweederde deel heeft in dat geval gekozen voor een school op grotere afstand van het woonadres. Nabijheid van de school kan de uitstroom van Dordtse leerlingen naar scholen voor voortgezet onderwijs buiten de gemeentegrenzen dus hooguit gedeeltelijk verklaren.

Om vast te kunnen stellen of bij deze 13 leerlingen daadwerkelijk sprake was van een 'geografische keuze' (een keuze op basis van nabijheid), hebben we ook gekeken naar de woonadressen van de betreffende leerlingen. Van 11 van de 13 leerlingen was het woonadres bekend. In bijna tweederde deel van de gevallen was de gekozen school inderdaad de dichtstbijzijnde school (van deze denominatie) (tabel 2.3).

Tabel 2.3 Geografische keuze; keuze voor de dichtstbijzijnde school (van gewenste denominatie)

	Chr. sg. De Lage Waard	Develsteincollege	Willem de Zwijger College	totaal	%
geografisch	3	3	1	7	64
niet geografisch	3	0	1	4	36
onbekend	0	0	2	2	-
totaal	6	3	4	13	100

Bron: Chr. Sg. De Lage Waard, Develsteincollege en Willem de Zwijger College

Tabel 2.4 Jaar van inschrijving en klas in 2003/2004 van Dordtse leerlingen aan De Lage Waard

	aantal leerlingen	klas in '03/'04	aantal leerlingen (maximaal)	aantal leerlingen ingestroomd in brugklas
'03/'04	11	1e klas	6	6
'02/'03	14	2e klas	9	9
'01/'02	6	3e klas	11	6
'00/'01	3	4e klas	8	3

Bron: Chr. Sg. De Lage Waard

2.3 Zij-instroom

Naast het aantal leerlingen in de brugklas staan voor het schooljaar 2003/2004 in tabel 2.2 ook de aantallen leerlingen in de overige leerjaren van de drie scholen aangegeven. In de tweede klassen bevinden zich in totaal 16 Dordtse leerlingen, in de derde 28 en in de vierde 18. Als al deze leerlingen in de brugklas op de betreffende school begonnen zouden zijn (en geen enkele keer zouden zijn blijven zitten), zou dit betekenen dat de instroom van Dordtse leerlingen in de afgelopen jaren is afgenomen. Het is echter waarschijnlijker dat de leerlingaantallen in de hogere jaren groter zijn als gevolg van zij-instromers. Om dit te onderzoeken hebben we in tabel 2.4 het jaar van inschrijving van Dordtse leerlingen aan De Lage Waard naast de klas van de leerlingen in het schooljaar 2003/2004 gezet.

In het schooljaar 2003/2004 hebben zich 11 Dordtse leerlingen ingeschreven bij de Lage Waard. In datzelfde schooljaar zaten er echter slechts 6 Dordtse leerlingen in de brugklas. Dit betekent dat de overige 5 leerlingen zij-instromers zijn, die niet direct na de basisschool voor De Lage Waard hebben gekozen, maar eerst één of meerdere klassen aan een andere school doorlopen hebben. In het schooljaar 2002/2003 hebben zich 14 Dordtse leerlingen bij de Lage Waard ingeschreven. Als deze leerlingen allemaal in de brugklas ingestroomd zijn (en geen van allen zijn blijven zitten), dan zouden deze leerlingen in het schooljaar 2003/2004 alle

14 in de tweede klas moeten zitten. Uit tabel 2.4 blijkt echter dat er in het schooljaar 2003/2004 slechts 9 leerlingen in de tweede klas zaten. Vanaf de 3^e klas zien we een omgekeerde trend; van de 11 leerlingen die in het schooljaar 2003/2004 in de 3^e klas zaten, kunnen er (hooguit) 6 vanaf de brugklas op De Lage Waard hebben gezeten. Minstens 5 leerlingen zijn dus zij-instromers.

Zij-instroom kan diverse oorzaken hebben. Leerlingen kunnen bijvoorbeeld verhuisd zijn, maar er kunnen ook andere redenen zijn om van school te veranderen. Dit kan bijvoorbeeld zijn omdat een leerling zich op de oude school niet (meer) thuis voelt. Gezien de zeer kleine aantallen is er weinig reden tot bezorgdheid over zij-instroom van Dordtse leerlingen bij scholen buiten de gemeente. Zij-instroom is alleen een probleem als zou blijken dat van een bepaalde (soort) school, of uit een bepaald leerjaar van een bepaalde opleiding ineens veel leerlingen uitstromen naar scholen buiten Dordrecht. Dit blijkt niet het geval te zijn. Zij-instromers zijn verdeeld over alle mogelijke opleidingen en leerjaren. In tabel 2.5 staan de nieuwe inschrijvingen bij het Develsteincollege, het Willem de Zwijger College en het Walburgcollege voor het schooljaar 2004/2005 weergegeven, uitgesplitst naar klas en opleiding. Alleen de zij-instroom bij de 2^e en 3^e klas VMBO is iets groter. De aantallen zijn echter dusdanig klein dat hier geen conclusies uit getrokken kunnen worden.

Tabel 2.5 Nieuwe inschrijvingen 2004/2005 Develsteincollege, Willem de Zwijger College en Walburgcollege, naar klas en opleiding

	<i>Develsteincollege</i>	<i>Willem de Zwijger College</i>	<i>Walburgcollege</i>	<i>totaal</i>
<i>VMBO-2</i>	1	1	1	3
<i>VMBO-3</i>	2	2	0	4
<i>HAVO-3</i>	1	0	0	1
<i>HAVO-4</i>	0	1	0	1
<i>Atheneum-5</i>	1	0	0	1
<i>totaal</i>	5	4	1	10

Bron: Develsteincollege, Willem de Zwijger College en Walburgcollege

2.4 Conclusies

Op basis van bovenstaande gegevens kunnen we het volgende concluderen:

- Het aandeel Dordtse leerlingen dat voor een school voor voortgezet onderwijs buiten Dordrecht kiest is gering. Dit aandeel is tussen 2003 en 2004 nagenoeg ongewijzigd gebleven.
- De meeste leerlingen die voor een middelbare school buiten de gemeentegrenzen kiezen zijn afkomstig uit een vorm van Algemeen Bijzonder onderwijs die in Dordrecht niet op het niveau van voortgezet onderwijs aangeboden wordt.
- Wanneer de gewenste opleiding en onderwijssoort wel in Dordrecht worden aangeboden blijkt nabijheid van de school een belangrijke reden voor leerlingen om toch te kiezen voor een school buiten de gemeente.
- Nabijheid van de school kan echter maar een deel van de uitstroom van Dordtse leerlingen naar scholen voor voortgezet onderwijs buiten de gemeentegrenzen verklaren. Andere motieven moeten hierbij dus ook een rol spelen. Deze komen aan bod in het volgende hoofdstuk.
- Niet alle Dordtse leerlingen die een school buiten de gemeente bezoeken blijken dit tot slot vanaf de brugklas te doen. Er is ook sprake van enige zij-instroom. Zij-instroom concentreert zich echter niet bij bepaalde opleidingen of in bepaalde leerjaren. Bovendien gaat het hierbij om zeer geringe aantallen.

Wat betreft de overgang van Dordtse basisschoolleerlingen naar het voortgezet onderwijs buiten de gemeente lijkt kortom weinig reden tot bezorgdheid.

3 Schoolkeuzemotieven voortgezet onderwijs

Wat zijn de belangrijkste motieven voor leerlingen en ouders om te kiezen voor een bepaalde school voor voortgezet onderwijs? Uit eerder onderzoek van onder andere de Katholieke Universiteit Leuven ('PRO5: Schoolkeuze van ouders en leerlingen in het basis- en secundair onderwijs in relatie tot opleidingsniveau en levensbeschouwing van ouders'; Hilde Creten en Mia Douterlungne; mei 2001) en onderzoek uitgevoerd in de gemeenten Amsterdam ('Schoolkeuzemotieven; Onderzoek naar het schoolkeuzeproses van Amsterdamse ouders', in opdracht van de Gemeente Amsterdam, Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling uitgevoerd door de Dienst Onderzoek en Statistiek en MARE) en Utrecht ('Opinie-onderzoek Schoolkeuzemotieven Utrecht', Besturen scholen VO Utrecht, BCVO,CVO en Stivko en Gemeente Utrecht; oktober 2002) blijkt dat een heel scala aan motieven hierbij een rol kan spelen. Een aantal motieven blijkt bij vrijwel alle ouders en leerlingen een belangrijke rol te spelen. Voor andere motieven geldt dat de mate waarin zij van doorslaggevend belang zijn varieert met de sociale achtergrond (opleidingsniveau en levensbeschouwing) van de ouders.

3.1 Schoolkeuzemotieven

Veel ouders zien de keuze voor een middelbare school voor hun kind als een belangrijke en moeilijke beslissing. Zij zijn vaak van mening dat deze keuze zeer bepalend is voor de verdere schoolloopbaan en daarmee voor de toekomst van het kind. Daarnaast vinden ouders het ook erg belangrijk dat hun kind naar een school gaat waar hij of zij zich thuis kan voelen.

Bij de keuze voor een bepaalde school spelen verschillende '*significante anderen*' een rol.

- In de eerste plaats wordt de keuze voor een school in belangrijke mate gestuurd door het advies van de basisschool voor een bepaald opleidingsniveau. Zowel het opleidingsniveau van de ouders als hun etnische achtergrond blijkt van invloed op het advies dat een leerling krijgt. Bij gelijke prestaties krijgen kinderen van hoger opgeleide ouders hogere adviezen dan kinderen van lager opgeleide ouders. Allochtone leerlingen krijgen minder vaak hogere adviezen dan autochtone leerlingen.
- De leerling zelf heeft ook een belangrijke stem in de keuze voor een school. Er zijn maar weinig ouders die voor een school kiezen waar het kind zelf niet naartoe wil.

Andere personen die men om raad vraagt zijn:

- Ouders van kinderen die al op de middelbare school zitten,
- Oudere kinderen uit het gezin die zelf al op de middelbare school zitten,
- Buren,
- Familieleden en
- Kinderen uit de buurt die al op de middelbare school zitten.

Vooraf lager opgeleide allochtone ouders hechten veel waarde aan het oordeel van buren en

familieleden en de verhalen die ze horen van buurkinderen die al op de middelbare school zitten. Wanneer lager opgeleide allochtone ouders zelf slecht Nederlands spreken laten zij de keuze voor een school vaak grotendeels aan het kind zelf over.

Hoger opgeleide ouders beginnen eerder met de oriëntatie op een school voor voortgezet onderwijs dan lager opgeleide ouders. Hoger opgeleide ouders raadplegen bovendien meer bronnen dan lager opgeleide ouders.

Wat zijn nu de belangrijkste *motieven* waarop ouders en leerlingen hun keuze baseren?

- De afstand tot de school blijkt een zeer belangrijk motief om al dan niet voor een bepaalde school te kiezen. Hierbij geldt dat hooguit 20 minuten fietsen over het algemeen als acceptabel wordt beschouwd. Voor lager opgeleide allochtonen is afstand vaker een reden om niet voor een bepaalde school te kiezen. Vooral voor hun dochters kiezen lager opgeleide allochtone ouders bij voorkeur een school in de nabije omgeving van de woning.
- Naast afstand is ook bereikbaarheid een belangrijk motief om al dan niet voor een bepaalde school te kiezen. Is de school gemakkelijk per fiets te bereiken door de leerlingen? En hoe zit het met het openbaar vervoer?
- Ook het aantal allochtone leerlingen op school speelt een rol. Opvallend is dat in het Utrechtse onderzoek slechts een klein deel van de ouders het (geringe) aantal allochtone leerlingen op school spontaan noemde als motief om voor een bepaalde school te kiezen. Specifiek gevraagd naar de rol van het aantal allochtone leerlingen beaamde echter bijna 40% van de ouders dat dit voor hen heeft meegespeeld. Vooral scholen met meer dan 50% allochtone leerlingen worden door ouders bij voorkeur gemedend. Ouders geven hier twee belangrijke redenen voor. In de

eerste plaats vrezen zij op dit soort scholen de aanwezigheid van een homogene etnische groep, met uitsluiting, criminaliteit en agressief gedrag als gevolg. Daarnaast is een deel van de ouders bang voor een achterblijvende taalontwikkeling bij hun kind.

- Een vierde belangrijk motief is de sfeer op de open dag. De eerste indrukken die ouders en leerlingen van een school krijgen tijdens de open dag (bijvoorbeeld de wijze van omgang tussen leraren en leerlingen) blijken vaak een belangrijke rol te spelen bij de uiteindelijke keuze. Negatieve indrukken hebben hierbij nog vaker verstrekkende gevolgen dan positieve.
- Ook het fysieke aanzien van het schoolgebouw speelt een rol. Leerlingen kiezen sneller voor scholen met lichte, vrolijke gebouwen dan voor scholen met donkere, sombere gebouwen.
- Veiligheid is ook een belangrijk motief om voor een bepaalde school te kiezen. Het begrip veiligheid valt in twee componenten uiteen. In de eerste plaats hechten ouders belang aan een veilige route naar school. Drukke wegen en/of gevaarlijke kruispunten op de route kunnen een reden vormen om een school af te wijzen. Daarnaast is ook de veiligheid op de school zelf van belang. Het gaat dan zowel om veiligheid op het fysieke als op het emotionele vlak. Berichtgeving in de media speelt hierbij een aanzienlijke rol.
- In de zevende plaats spelen het imago en de prestaties van de school een rol bij de keuze. Net als de veiligheidsbeleving is ook het imago van een school sterk afhankelijk van berichtgeving in de media.

- Een achtste motief om voor een bepaalde school te kiezen is de grootte van de school. Ouders en leerlingen hebben over het algemeen voorkeur voor wat kleinere scholen. Autochtone ouders hebben hier andere redenen voor dan allochtone ouders. Voor autochtone ouders is het vooral van belang dat het kind zich niet verloren gaat voelen op de nieuwe school, terwijl allochtone ouders van mening zijn dat op een kleinere school beter toezicht kan worden gehouden.
- Bij veel leerlingen is de keuze van klasgenoten, vrienden en familieleden voor een bepaalde school ook van invloed op de eigen keuze.
- Pedagogische richting speelt voor een deel van de ouders een rol bij de keuze voor een middelbare school. Wanneer in het basisonderwijs is gekozen voor een specifieke pedagogische richting wordt deze zelfde keuze vaak ook voor het voortgezet onderwijs gemaakt. Pedagogische richting is echter meestal ondergeschikt aan andere motieven.
- Denominatie tot slot speelt een vrij geringe rol bij de keuze voor een school voor voortgezet onderwijs. Net als de pedagogische richting is de denominatie van de school meestal ondergeschikt aan andere motieven.

Bovenstaande motieven vormen de belangrijkste afwegingen bij de keuze voor een school voor voortgezet onderwijs. Andere motieven kunnen hierbij vanzelfsprekend ook een rol spelen. We kunnen daarbij denken aan zaken als kwaliteit van het onderwijs, communicatie van de school met ouders, onderscheidende kenmerken zoals extra vakken, beleidsmatige aspecten, etc. Dit soort motieven is echter vrijwel altijd van ondergeschikt belang.

Deelonderzoek II

Doorstroming schoolverlaters VMBO naar MBO

4 Ontwikkelingen Da Vinci College

Opleidingen in het voortgezet onderwijs worden doorgaans afgesloten met een eindexamen en een diploma. Het behalen van dit diploma betekent echter voor slechts een klein deel van de leerlingen het eindstation in hun schoolcarrière. Het overgrote deel van hen stroomt door naar een vorm van vervolgonderwijs. Met een diploma op minimaal VMBO-niveau kunnen leerlingen doorstromen naar het Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO). Binnen het MBO kunnen zij kiezen uit een breed scala aan opleidingen.

In de gemeente Dordrecht bevinden zich twee scholen voor MBO, het Da Vinci College en het Wellant College. Het Da Vinci College is veruit de grootste van de twee en biedt opleidingen in de sectoren Economie, Techniek en Welzijn & Zorg. Het Wellant College biedt in Dordrecht een vijftal opleidingen in de sector Landbouw. In dit onderzoek hebben we ons beperkt tot gegevens over het Da Vinci College. Recent zijn enkele knelpunten geconstateerd met betrekking tot de doorstroom van Dordtse leerlingen naar het Da Vinci College in Dordrecht. Uit de onderwijsmonitor 2002/2003 bleek dat een aanzienlijk deel van de Dordtse VMBO-leerlingen doorstroomt naar een MBO-instelling buiten Dordrecht. Bovendien is het aantal Dordtse leerlingen dat zich bij het Da Vinci College in Dordrecht inschrijft de laatste jaren afgenomen.

Om meer inzicht te verkrijgen in leerlingstromen naar het MBO gaan we in dit hoofdstuk allereerst kijken naar de ontwikkelingen in de nieuwe instroom bij het Da Vinci College, gedurende de afgelopen jaren. In hoofdstuk 5 kijken we naar het marktaandeel van het Da Vinci College in Dordrecht en andere ROC's onder zowel Dordtse leerlingen als leerlingen uit de regio. Hoofdstuk 6 bevat tot slot de resultaten van een internetenquête over schoolkeuzemotieven, gehouden onder eerstejaars MBO-leerlingen.

4.1 Nieuwe instroom Da Vinci College

Tabel 4.1 geeft een overzicht van de nieuwe instroom van leerlingen⁷ bij de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) en de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) van het Da Vinci College over de jaren 2000 t/m 2003⁸. Het totaal aantal nieuwe inschrijvingen bij het Da Vinci College neemt tussen 2000 en 2003 af van 2883 naar 2412 leerlingen. Alleen tussen 2002 en 2003 stijgt het aantal nieuwe inschrijvingen met ruim 100 leerlingen. Tussen 2002 en 2003 daalt het aantal nieuwe inschrijvingen met ruim 500 leerlingen.

Bij de Dordtse locaties van het Da Vinci College zien we een continu dalend aantal nieuwe inschrijvingen, van 2022 in het jaar 2000 naar 1568 in 2003. Ook hier treedt de grootste daling op tussen 2002 en 2003. Het aantal nieuwe inschrijvingen daalt tussen deze twee jaren met ruim 300 leerlingen. Bij de overige locaties van het Da Vinci College zien we tot 2002 een stijging van het aantal nieuwe inschrijvingen, gevolgd door een forse daling in 2003.

Tabel 4.1 Nieuwe instroom Da Vinci College

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Da Vinci Dordrecht	2022	70	1917	69	1892	65	1568	65
Da Vinci overig	861	30	879	31	1025	35	844	35
Da Vinci totaal	2883	100	2796	100	2917	100	2412	100

Bron: Da Vinci College

⁷ Betreft leerlingen die zich tussen 1 augustus en 1 oktober van het betreffende schooljaar voor de eerste maal hebben ingeschreven bij het Da Vinci College en op dat moment niet ouder dan 35 jaar waren.

⁸ Met het jaar 2000 wordt schooljaar 2000/2001 bedoeld, met het jaar 2001 schooljaar 2001/2002, etc.

Tabel 4.2 Nieuwe instroom Da Vinci College Dordrecht naar leerweg (BBL, BOL-VT en BOL-DT)

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
BBL	744	37	628	33	627	33	486	31
BOL-VT	1165	58	1188	62	1166	62	1028	66
BOL-DT	113	6	101	5	99	5	54	3
<i>totaal</i>	<i>2022</i>	<i>100</i>	<i>1917</i>	<i>100</i>	<i>1892</i>	<i>100</i>	<i>1568</i>	<i>100</i>

Bron: Da Vinci College

Uit tabel 4.1 blijkt tot slot ook dat het aantal nieuwe inschrijvingen aan de Dordtse locaties van het Da Vinci College als aandeel van het totaal aantal inschrijvingen aan het Da Vinci College gedaald is. In 2000 maakten de nieuwe inschrijvingen aan het Da Vinci College Dordrecht nog 70% van het totaal aantal nieuwe inschrijvingen uit. In 2002 en 2003 is dit aandeel gedaald naar 65%.

Dit onderzoek richt zich met name op de ontwikkelingen in leerlingstromen naar Dordtse locaties van het Da Vinci College. In de rest van dit hoofdstuk zullen we ons dan ook beperken tot de gegevens over het Da Vinci College te Dordrecht. Binnen het Da Vinci Dordrecht concentreren we ons bovendien op de BeroepsOpleidende Leerweg (BOL) en de BeroepsBegeleidende Leerweg (BBL). Deelnemers in de sector Educatie blijven buiten beschouwing.

4.2 Leerweg en niveau

Tabel 4.2 geeft de verdeling van de nieuwe inschrijvingen over BBL- en BOL-opleidingen weer. Binnen de BOL-opleidingen is een onderscheid gemaakt naar voltijdopleidingen (BOL-VT) en deeltijdopleidingen (BOL-DT). In 2003 heeft bijna tweederde deel van de nieuwe instromers gekozen voor een BOL-VT opleiding. Eén op de drie nieuwe leerlingen stroomde in in de BBL. Een zeer klein deel van de nieuwe instromers (3,4%) koos tot slot voor een BOL-DT opleiding.

Absoluut gezien is het aantal nieuwe inschrijvingen in zowel de BBL als de BOL sinds 2000 duidelijk afgenomen. Relatief treedt er echter wel een lichte verschuiving op naar BOL-opleidingen. Het aandeel BOL-leerlingen stijgt van 58% in 2000 naar 66% in 2003. Het aandeel BBL-leerlingen daalt daarentegen licht van 37% in 2000 naar 31% in 2003.

Het Da Vinci College in Dordrecht biedt opleidingen aan op vier verschillende niveaus. In tabel 4.3 vindt u de nieuwe instroom per niveau over de jaren 2000 t/m 2003. Absoluut gezien is de instroom van nieuwe leerlingen op alle niveaus (enigszins) afgenomen. Zowel op niveau 1 als op niveau 3 zien we eerst een toename van de instroom tussen 2000 en 2001, waarna de instroom in 2002 en (vooral) in 2003 weer afneemt. Op niveau 2 en (vooral) op niveau 4 neemt de instroom tussen 2000 en 2001 daarentegen juist af, om vervolgens in 2002 en 2003 te stabiliseren (niveau 2) of weer toe te nemen (niveau 4).

In de verdeling tussen de verschillende niveaus treden door de jaren heen wat fluctuaties op. In 2003 is de verdeling tussen de verschillende niveaus echter weer nagenoeg gelijk aan die in 2000. Voor meer gedetailleerde informatie over de verhoudingen tussen de verschillende niveaus door de jaren heen, zie bijlage I.

De aanvankelijk sterke daling van het aantal nieuwe inschrijvingen bij opleidingen op niveau 4 zou een beleidsmatige oorzaak kunnen hebben.

Tabel 4.3 Nieuwe instroom Da Vinci College Dordrecht naar niveau opleiding

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
niveau 1	205	10	405	21	327	17	171	11
niveau 2	643	32	520	27	521	28	515	33
niveau 3	562	28	630	33	599	32	426	27
niveau 4	612	30	362	19	445	24	456	29
<i>totaal</i>	<i>2022</i>	<i>100</i>	<i>1917</i>	<i>100</i>	<i>1892</i>	<i>100</i>	<i>1568</i>	<i>100</i>

Bron: Da Vinci College

Tabel 4.4 Nieuwe instroom BOL-VT Da Vinci College Dordrecht naar niveau opleiding

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
niveau 1	101	9	292	25	218	19	131	13
niveau 2	191	16	195	16	220	19	254	25
niveau 3	335	29	424	36	419	36	270	26
niveau 4	538	46	277	23	309	27	373	36
totaal	1165	100	1188	100	1166	100	1028	100

Bron: Da Vinci College

Leerlingen zou in dat geval in eerste instantie een opleiding op een lager niveau geadviseerd worden, om grote uitval van leerlingen te voorkomen. Een tweede mogelijke verklaring voor de aanvankelijk sterke daling van het aantal nieuwe inschrijvingen op niveau 4 ligt in het feit dat opleidingen op niveau 3 vaak breder zijn opgezet. Door te kiezen voor een opleiding op niveau 3 houden leerlingen meer mogelijkheden open. Ook veranderingen in het opleidingsaanbod kunnen tot slot van invloed zijn op de instroom bij opleidingen op verschillende niveaus.

Zijn er verschillen tussen enerzijds *voltijd* opleidingen in de BeroepsOpleidende Leerweg (BOL) en anderzijds *deeltijd* opleidingen in de BeroepsOpleidende Leerweg (BOL) en opleidingen in de BeroepsBegeleidende Leerweg (BBL) wat betreft ontwikkelingen in de instroom op de verschillende niveaus? Tabel 4.4 geeft een uitsplitsing naar niveau van leerlingen die zich in de afgelopen jaren ingeschreven hebben bij een *voltijd* opleiding in de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) aan het Da Vinci College in Dor-

recht. Bij BOL-VT opleidingen op de twee laagste niveaus zien we tussen 2000 en 2003 een lichte stijging in de instroom van nieuwe leerlingen. Bij BOL-VT opleidingen op niveau 3 en vooral op niveau 4 zien we daarentegen een daling.

Tabel 4.5 geeft dezelfde uitsplitsing naar niveau van leerlingen die zich in de afgelopen jaren ingeschreven hebben bij een *deeltijd* opleiding in de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) of bij een opleiding in de Beroeps Begeleidende Leerweg aan het Da Vinci College in Dordrecht. De trend is hier precies omgekeerd aan die bij opleidingen in de BOL-VT; vooral bij opleidingen op niveau 1 en niveau 2 zien we een daling in de instroom.

Zijn er verschillen tussen enerzijds *voltijd* opleidingen in de BeroepsOpleidende Leerweg (BOL) en anderzijds *deeltijd* opleidingen in de BeroepsOpleidende Leerweg (BOL) en opleidingen in de BeroepsBegeleidende Leerweg (BBL) wat betreft ontwikkelingen in de instroom op de verschillende niveaus?

Tabel 4.5 Nieuwe instroom BOL-DT en BBL Da Vinci College Dordrecht naar niveau opleiding

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
niveau 1	104	12	113	16	109	15	40	7
niveau 2	452	53	325	45	301	41	261	48
niveau 3	227	26	206	28	180	25	156	29
niveau 4	74	9	85	12	136	19	83	15
totaal	857	100	729	100	726	100	540	100

Bron: Da Vinci College

Tabel 4.6 Nieuwe instroom Da Vinci College Dordrecht naar sector opleiding

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Economie	653	32	639	33	680	36	565	36
Techniek	820	41	737	38	642	34	547	35
Welzijn & Zorg	549	27	541	28	570	30	456	29
<i>totaal</i>	<i>2022</i>	<i>100</i>	<i>1917</i>	<i>100</i>	<i>1892</i>	<i>100</i>	<i>1568</i>	<i>100</i>

Bron: Da Vinci College

4.3 Sectoren

Leerlingen aan het Da Vinci College in Dordrecht kunnen opleidingen volgen binnen drie verschillende sectoren, te weten; de sector Economie, de sector Techniek en de sector Welzijn & Zorg. In 2000 volgden ruim vier op de tien leerlingen aan het Da Vinci College in Dordrecht een opleiding binnen de sector Techniek (tabel 4.6). In datzelfde jaar volgde bijna een derde deel van de leerlingen een opleiding binnen de sector Economie, terwijl iets meer dan een kwart van de leerlingen stond ingeschreven bij een opleiding binnen de sector Welzijn & Zorg. In 2003 is de verhouding licht verschoven naar de sector Economie, ten koste van de sector Techniek. De sector Economie (36%) is nu de grootste, al is het verschil met de sector Techniek (35%) miniem.

Het aandeel leerlingen dat zich inschrijft voor een opleiding binnen de sector Techniek aan het Da Vinci College ligt iets boven het landelijk gemiddelde. Uit het actieplan 'Koers BVE; Het regionale netwerk aan zet' van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap⁹ blijkt dat in het schooljaar 2000/2001 op landelijk niveau 34% van de MBO-leerlingen een opleiding in de sector Techniek volgde, in vergelijking met 41% aan het Da Vinci College in Dordrecht.

In het schooljaar 2001/2002 was dit aandeel landelijk gezien gedaald naar 32%, terwijl aan het Da Vinci College in Dordrecht 38% van de nieuwe leerlingen zich inschreef bij een opleiding binnen de sector Techniek.

Zijn er verschillen tussen enerzijds *voltijd* opleidingen in de BeroepsOpleidende Leerweg (BOL) en anderzijds *deeltijd* opleidingen in de BeroepsOpleidende Leerweg (BOL) en opleidingen in de BeroepsBegeleidende Leerweg (BBL) wat betreft ontwikkelingen in de instroom in de verschillende sectoren? Tabel 4.7 geeft een verdeling naar sector van de nieuwe inschrijvingen bij de voltijd opleidingen in de BOL over de jaren 2000 t/m 2003. Het aandeel nieuwe inschrijvingen bij BOL-VT opleidingen in de sector Economie neemt tussen 2000 en 2003 toe, van 33% naar 42%. Het aandeel nieuwe inschrijvingen bij BOL voltijd opleidingen in de sector Techniek daalt daarentegen, van 36% in 2000 naar 28% in 2003. Binnen de sector Welzijn en Zorg ligt het aandeel nieuwe inschrijvingen bij BOL-VT opleidingen door de jaren heen redelijk constant rond de 32%.

⁹ Het cijfermateriaal uit 'Koers BVE; Het regionale netwerk aan zet' van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap betreft de jaren 1998 t/m 2002. Vergelijkingen met cijfermateriaal van het Da Vinci College in Dordrecht (2001 t/m 2004) is zodoende alleen mogelijk voor de jaren 2001 en 2002.

Tabel 4.7 Nieuwe instroom BOL-VT Da Vinci College Dordrecht naar sector opleiding

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Economie	379	33	401	34	434	37	428	42
Techniek	417	36	416	35	361	31	283	28
Welzijn & Zorg	369	32	371	31	371	32	317	31
totaal	1165	100	1188	100	1166	100	1028	100

Bron: Da Vinci College

Tabel 4.8 Nieuwe instroom BOL-DT en BBL Da Vinci College Dordrecht naar sector opleiding

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Economie	274	32	238	33	246	34	137	25
Techniek	403	47	321	44	281	39	264	49
Welzijn & Zorg	180	21	170	23	199	27	139	26
totaal	857	100	729	100	726	100	540	100

Bron: Da Vinci College

Tabel 4.9 Nieuwe instroom Da Vinci College te Dordrecht naar geslacht

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
man	1103	55	1042	54	965	51	821	52
vrouw	919	45	875	46	927	49	747	48
totaal	2022	100	1917	100	1892	100	1568	100

Bron: Da Vinci College

Tabel 4.8 geeft dezelfde uitsplitsing naar sector van leerlingen die zich in de afgelopen jaren ingeschreven hebben bij een *deeltijd* opleiding in de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) of bij een opleiding in de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) aan het Da Vinci College in Dordrecht. Het aandeel nieuwe inschrijvingen bij BOL-DT en BBL opleidingen in de sector Economie is in de afgelopen jaren wat gedaald, van 32% in 2000 naar 25% in 2003. Het aandeel nieuwe inschrijvingen in de sector Techniek bevindt zich, na een daling in 2001 en 2002, anno 2003 (49%) weer ongeveer op het beginniveau van 2000 (47%). In de sector Welzijn & Zorg tot slot stijgt het aandeel nieuwe inschrijvingen tussen 2000 en 2003 licht, van 21% naar 26%.

Het aandeel mannen onder de nieuwe instromers is iets groter dan het aandeel vrouwen (tabel 4.9). Het verschil is echter zeer klein en is de afgelopen jaren zelfs nog iets afgenomen.

Vrouwen schrijven zich traditioneel vaker in voor opleidingen in de sector Welzijn & Zorg en zijn (eveneens traditioneel) sterk ondervertegenwoordigd bij de opleidingen binnen de sector Techniek (tabel 4.10). Binnen de sector Economie is de verdeling tussen mannen en vrouwen veel evenwichtiger.

In de afgelopen jaren is de verhouding man-vrouw binnen de verschillende sectoren nagenoeg constant gebleven. Alleen het aandeel vrouwen binnen de sector Economie is licht afgenomen (van 58% in 2000 naar 52% in 2003).

In vergelijking met landelijke cijfers¹⁰ is het aandeel vrouwen dat zich inschrijft voor een opleiding binnen de sector Techniek ietwat laag. In het schooljaar 2000/2001 was op landelijk niveau 12% van de leerlingen binnen de sector Techniek van het vrouwelijk geslacht. Van de nieuwe inschrijvingen binnen de sector Techniek aan het Da Vinci College in Dordrecht was in datzelfde jaar slechts 3% vrouw. Ook in het schooljaar 2001/2002 lag het aandeel vrouwen in de sector Techniek landelijk gezien op 12%.

¹⁰ 'Koers BVE; Het regionale netwerk aan zet', Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Tabel 4.10 Aandeel vrouwen onder nieuwe instroom Da Vinci College Dordrecht naar sector opleiding

	'00/'01	'01/'02	'02/'03	'03/'04
economie	58%	52%	56%	52%
techniek	3%	7%	6%	6%
welzijn & Zorg	94%	91%	90%	92%
totaal	46%	46%	49%	48%

Bron: Da Vinci College

Tabel 4.11 Nieuwe instroom Da Vinci College Dordrecht naar herkomstgemeente

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Dordrecht	720	36%	736	38%	773	41%	602	38%
Zwijndrecht	159	8%	161	8%	148	8%	139	9%
Papendrecht	155	8%	107	6%	129	7%	131	8%
Sliedrecht	112	6%	108	6%	108	6%	82	5%
Alblasserdam	81	4%	77	4%	77	4%	72	5%
Hendrik-Ido-Ambacht	40	2%	66	3%	58	3%	49	3%
's-Gravendeel	53	3%	86	4%	60	3%	43	3%
Nieuw-Lekkerland	28	1%	37	2%	29	2%	32	2%
Werkendam	39	3%	33	2%	21	1%	31	2%
Graafstroom	38	3%	30	2%	19	1%	30	2%
Gorinchem	74	4%	42	2%	47	2%	27	2%
Hardinxveld-Giessendam	45	2%	37	2%	33	2%	27	2%
Ridderkerk	54	3%	44	2%	44	2%	23	1%
Leerdam	21	1%	17	1%	15	1%	15	1%
Giessenlanden	37	3%	17	1%	7	0%	12	1%
overig	366	18,1%	319	17%	324	17%	253	16%
totaal	2022	100%	1917	100%	1892	100%	1568	100%

Bron: Da Vinci College

Aan het Da Vinci College in Dordrecht was in datzelfde jaar 7% van de nieuwe inschrijvingen bij de sector Techniek van het vrouwelijk geslacht.

Het aandeel vrouwen in de sector Economie aan het Da Vinci College in Dordrecht ligt iets boven het landelijk gemiddelde. In het schooljaar 2000/2001 was op landelijk niveau 48% van de leerlingen binnen de sector Economie van het vrouwelijk geslacht, in vergelijking met 58% van de nieuwe inschrijvingen aan het Da Vinci College in Dordrecht. Ook in het schooljaar 2001/2002 lag het aandeel vrouwen binnen de sector Economie landelijk (47%) iets onder het aandeel vrouwelijke instromers aan het Da Vinci College in Dordrecht (52%).

De sector Welzijn en Zorg tot slot kent van oudsher een sterke oververtegenwoordiging van vrouwelijke leerlingen. In het schooljaar 2000/2001 was deze vrouwelijke oververtegenwoordiging onder nieuwe inschrijvingen aan het Da Vinci College in Dordrecht (94%) zelfs nog iets groter dan het landelijk gemiddelde (89%). In het schooljaar 2001/2002 ligt het aandeel vrouwen onder de nieuwe inschrijvingen

aan de sector Welzijn & Zorg van het Da Vinci College in Dordrecht (91%) nagenoeg op het landelijke gemiddelde (89%).

4.4 Herkomstgemeente

Waar komen de leerlingen die zich inschrijven bij het Da Vinci College in Dordrecht vandaan? Een groot deel van hen is woonachtig in Dordrecht zelf (tabel 4.11). Tussen 2000 en 2002 steeg het aandeel inschrijvingen van Dordtenaren licht, van 36% naar 41%. In 2003 was 38% van de nieuwe instromers afkomstig uit Dordrecht zelf.

Andere gemeenten waar veel leerlingen vandaan komen zijn (in aflopende volgorde) Zwijndrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Alblasserdam. Het aandeel leerlingen uit deze gemeenten dat zich bij het Da Vinci College in Dordrecht inschrijft, is door de jaren heen ongeveer gelijk gebleven. De leerlingstroom vanuit Gorinchem neemt relatief het sterkst af. Het aantal leerlingen uit Gorinchem dat zich in 2003 inschreef bij het Da Vinci College in Dordrecht (27), is iets meer dan een derde deel van het aantal in 2000 (74). Deze

daling hangt naar alle waarschijnlijkheid samen met het feit dat het Da Vinci College in Gorinchem sinds het schooljaar 2001/2002 over een aantrekkelijke nieuwbouwlocatie beschikt.

4.5 School van herkomst en niveau vooropleiding

Van welke scholen zijn de nieuwe instromers bij het Da Vinci College in Dordrecht afkomstig? In 2003 was 35% van de nieuwe leerlingen afkomstig van een school voor voortgezet onderwijs uit Dordrecht (tabel 4.12). Een derde deel was afkomstig van een school uit de regio en één op de zeven leerlingen kwam van een school buiten de regio. Van 17% van de leerlingen was de herkomstschool niet bekend.

De grootste toeleveranciers van nieuwe leerlingen aan het Da Vinci College in Dordrecht zijn het Insula College en het Stedelijk Dalton Lyceum. Het totale aantal leerlingen afkomstig van Dordtse middelbare scholen dat doorstroomt naar het Da Vinci College is tussen 2000 en 2003 (ondanks enige fluctuaties) nagenoeg ge-

lijk gebleven. Het aantal nieuwe leerlingen afkomstig van scholen buiten Dordrecht is daarentegen duidelijk afgenomen.

Voor meer gedetailleerde informatie over de herkomstscholen van nieuwe leerlingen aan het Da Vinci College in Dordrecht, zie bijlage I.

De meeste leerlingen die zich inschrijven bij het Da Vinci College in Dordrecht hebben een diploma op ofwel het (voormalige) VBO-niveau ofwel het (voormalige) MAVO-niveau (tabel 4.13). In 2000 waren vier op de tien nieuwe instromers afkomstig van een opleiding op VBO-niveau. In datzelfde jaar stroomden bij het Da Vinci College in Dordrecht iets minder dan vier op de tien leerlingen in met niveau MAVO. In 2003 is de balans verder naar het VBO-niveau verschoven. Bijna de helft van de nieuwe instromers heeft een vooropleiding op VBO-niveau, terwijl iets minder dan een derde deel instroomt met niveau MAVO. Meer gedetailleerde informatie over vooropleidingen vindt u in bijlage I.

Tabel 4.12 Nieuwe instroom Da Vinci College Dordrecht naar school van herkomst

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
<i>Insula College</i>	204	10%	203	11%	217	11%	195	12%
<i>Stedelijk Dalton Lyceum</i>	162	8%	157	8%	214	11%	142	9%
<i>Wellantcollege (Groene Delta)</i>	58	3%	77	4%	64	3%	75	5%
<i>Wartburg College</i>	57	3%	63	3%	63	3%	54	3%
<i>Titus Brandsma College</i>	37	2%	38	2%	41	2%	44	3%
<i>Wellantcollege (Mavo Stek)</i>	30	1%	38	2%	34	2%	34	2%
<i>overig Dordrecht</i>	0	0%	2	0%	0	0%	6	0%
<i>regio ZHZ</i>	716	35%	618	32%	593	31%	519	33%
<i>buiten regio</i>	287	14%	248	13%	293	15%	226	14%
<i>onbekend</i>	471	23%	473	25%	373	20%	273	17%
totaal	2022	100%	1917	100%	1892	100%	1568	100%

Bron: Da Vinci College

Tabel 4.13 Nieuwe instroom Da Vinci College Dordrecht naar niveau vooropleiding

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
<i>VBO-niveau</i>	803	40%	750	39%	794	42%	737	47%
<i>MAVO-niveau</i>	768	38%	622	32%	612	32%	504	32%
<i>HAVO-niveau</i>	131	6%	106	6%	106	6%	99	6%
<i>VWO-niveau</i>	6	0%	15	1%	10	1%	5	0%
<i>overig</i>	314	16%	424	22%	370	20%	223	14%
totaal	2022	100%	1917	100%	1892	100%	1568	100%

Bron: Da Vinci College

Tabel 4.14 Nieuwe instroom Da Vinci College te Dordrecht naar etniciteit

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
<i>allochtoon</i>	365	18%	561	29%	444	23%	306	20%
<i>autochtoon</i>	1657	82%	1356	71%	1448	77%	1262	80%
<i>totaal</i>	2022	100%	1917	100%	1892	100%	1568	100%

Bron: Da Vinci College

Tabel 4.15 Landelijk aantal deelnemers BBL-, BOL-VT en BOL-DT opleidingen (x1.000)

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
<i>BBL</i>	142,6	34%	150,1	35%	155,9	35%	152,0	33%
<i>BOL-VT</i>	254,8	60%	253,9	59%	264,5	59%	281,7	62%
<i>BOL-DT</i>	26,9	6%	27,8	6%	25,5	6%	20,5	5%
<i>totaal</i>	424,3	100%	431,8	100%	445,9	100%	454,2	100%

Bron: Ministerie OC&W; Kerncijfers 1999-2003

4.6 Etniciteit

In 2001 waren bijna twee op de tien instromers bij het Da Vinci College in Dordrecht van allochtone afkomst (tabel 4.14). In 2001 steeg dit aandeel naar bijna drie op de tien. In 2002 daalde het aandeel allochtone leerlingen naar iets minder dan een kwart, om in 2003 weer nagenoeg uit te komen op het oorspronkelijke aandeel van het jaar 2000. De sterke stijging van het aantal allochtone leerlingen in 2001 valt mogelijkwerwijs te verklaren uit het grote aantal leerlingen dat in dit jaar binnenkwam via het COA. Aangezien deze leerlingen over het algemeen korte opleidingen volgden, valt de daling van het aantal allochtone leerlingen vanaf 2002 hier eveneens uit te verklaren.

4.7 Vergelijking landelijke ontwikkelingen

Hoe ontwikkelt de deelname¹¹ in het MBO bij het Da Vinci College (alle locaties)¹² zich in relatie tot ontwikkelingen op landelijk niveau? Tabel 4.15 geeft het aantal deelnemers aan opleidingen in de BOL en de BBL op landelijk niveau over de jaren 2000 t/m 2003. Het totaal aantal MBO-leerlingen in Nederland stijgt tussen 2000 en 2003 met 7% van 424.300 naar 454.200 leerlingen.

¹¹ Omdat op landelijk niveau alleen cijfers beschikbaar waren over MBO-deelname en niet over instroom, kijken we in deze paragraaf naar de MBO-deelname in Nederland en aan het Da Vinci College. Dit in tegenstelling tot voorgaande paragrafen, waar we naar instroom van nieuwe leerlingen hebben gekeken.

¹² Het cijfermateriaal in deze paragraaf betreft (eveneens in tegenstelling tot de voorgaande paragrafen) alle locaties van het Da Vinci College. Dit om vertekening van het beeld door verschuivingen tussen de verschillende locaties te voorkomen.

Tabel 4.16 Aantal deelnemers Da Vinci College (alle locaties) BBL-, BOL-VT en BOL-DT opleidingen

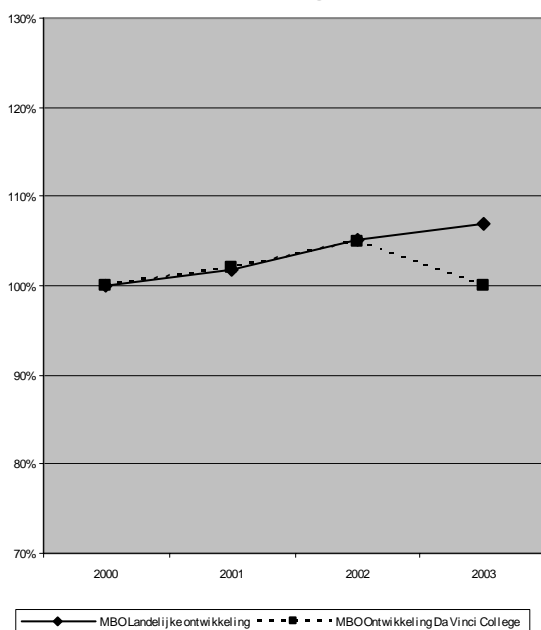
	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
BBL	4425	50%	4419	49%	4468	48%	4186	47%
BOL-VT	4092	46%	4183	46%	4247	46%	4213	48%
BOL-DT	329	4%	414	5%	572	6%	444	5%
totaal	8846	100%	9016	100%	9287	100%	8843	100%

Bron: Da Vinci College

Tabel 4.16 geeft het aantal deelnemers in het MBO aan het Da Vinci College. Het totaal aantal MBO-leerlingen aan het Da Vinci College stijgt tussen 2000 en 2002 met 5% van 8846 naar 9287 leerlingen. In het schooljaar 2003/2004 is het aantal MBO-leerlingen aan het Da Vinci College echter weer gedaald naar het beginniveau van 2000.

In figuur 4.1 zien we de ontwikkeling in het aantal MBO-leerlingen aan het Da Vinci College in relatie tot landelijke ontwikkelingen in het MBO. Tot 2002 houden de ontwikkelingen aan het Da Vinci College gelijke tred met de landelijke ontwikkelingen. Het aantal MBO-leerlingen stijgt in deze periode zowel aan het Da Vinci College als landelijk met ongeveer 5%. In 2003 is het aantal MBO-leerlingen aan het Da Vinci College echter weer gedaald naar het beginniveau van 2000, terwijl landelijk gezien het aantal MBO-leerlingen blijft stijgen.

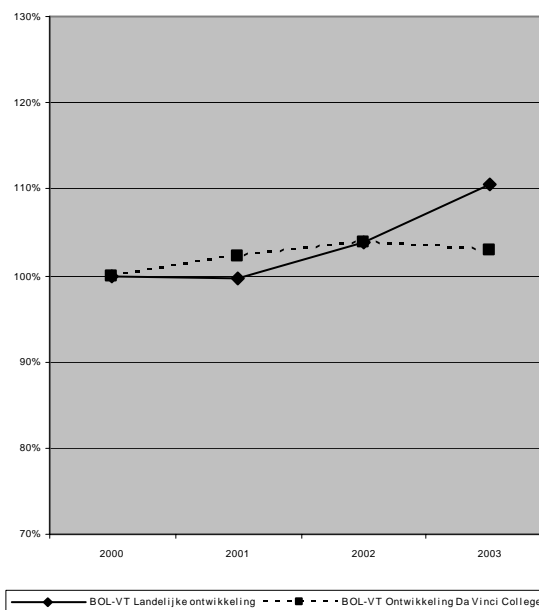
Figuur 4.1 Ontwikkeling deelname MBO op landelijk niveau en bij het Da Vinci College

Bron: Ministerie OC&W; Kerncijfers 1999-2003, Da Vinci College

Op landelijk niveau is de stijging van het aantal MBO'ers het sterkst bij voltijdopleidingen in de BOL. Het aantal deelnemers aan BOL-VT opleidingen stijgt op landelijk niveau tussen 2000 en 2003 van 254.800 naar 281.700 deelnemers (tabel 4.15). In figuur 4.2 zien we de ontwikkeling in het aantal BOL-VT-leerlingen aan het Da Vinci College in relatie tot landelijke ontwikkelingen in de BOL-VT. Aanvankelijk steeg de deelname bij voltijdopleidingen in de BOL aan het Da Vinci College iets sneller dan landelijk. Tussen 2001 en 2003 steeg het aantal leerlingen in de BOL-VT op landelijk niveau echter met 11%, tegenover een stijging van 1% aan het Da Vinci College.

Figuur 4.2 Ontwikkeling deelname BOL-VT op landelijk niveau en bij het Da Vinci College

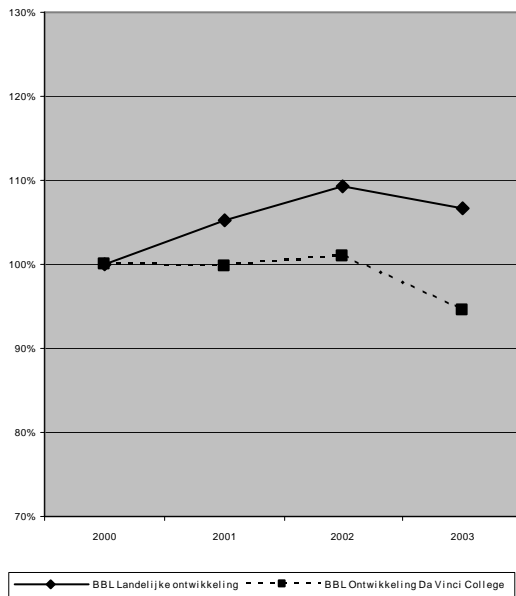

Bron: Ministerie OC&W; Kerncijfers 1999-2003, Da Vinci College

In figuur 4.3 zien we de ontwikkeling in de deelname van BBL-leerlingen aan het Da Vinci College in relatie tot landelijke ontwikkelingen in de

BBL. Het aantal deelnemers aan opleidingen in de BBL stijgt tussen 2000 en 2002 op landelijk niveau met ruim 9% van 142.600 naar 155.900 deelnemers. Aan het Da Vinci College stijgt het aantal BBL-leerlingen in deze periode beduidend minder (+1%). In 2003 zien we zowel aan het Da Vinci College als op landelijk niveau een daling van het aantal BBL-leerlingen. Aan het Da Vinci College is deze daling wat sterker dan landelijk het geval is.

Figuur 4.3 Ontwikkeling deelname BBL op landelijk niveau en bij het Da Vinci College

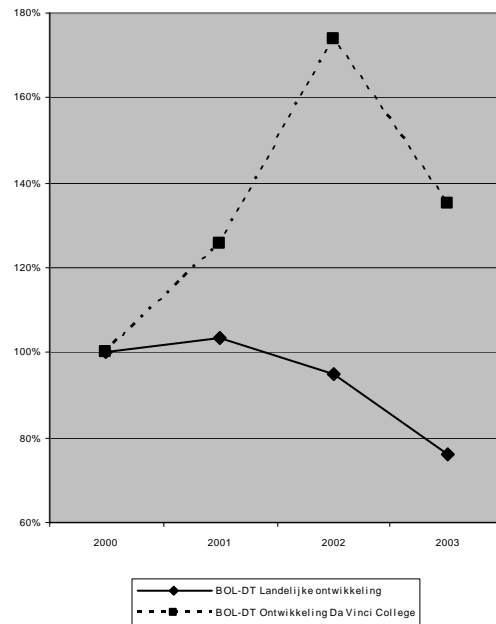

Bron: Ministerie OC&W; Kerncijfers 1999-2003, Da Vinci College

In figuur 4.4 is de ontwikkeling in het aantal BOL-DT-leerlingen aan het Da Vinci College uitgezet tegen landelijke ontwikkelingen in de BOL-DT. Het aantal deelnemers aan deeltijdopleidingen in de BOL daalt tussen 2000 en 2003 op landelijk niveau met 24% van 26.900 naar 20.500 deelnemers. Aan het Da Vinci College stijgt het aantal BOL-DT-deelname tussen 2000 en 2002 daarentegen fors, met 74%, van 329 naar 572 leerlingen. Tussen 2002 en 2003 daalt de BOL-DT-deelname aan het Da Vinci College weer aanzienlijk, maar ligt nog altijd ruim boven het beginniveau van 2000 (+35%)¹³.

¹³ Gezien de relatief geringe deelname aan deeltijdopleidingen in de BOL (in vergelijking met deelname in de BOL-VT en de BBL) dienen de ontwikkelingen in de BOL-DT als indicatief te worden opgevat.

Figuur 4.4 Ontwikkeling deelname BOL-DT op landelijk niveau en bij het Da Vinci College

Bron: Ministerie OC&W; Kerncijfers 1999-2003

5 Analyse doorstroming VMBO naar MBO

Uit de onderwijsmonitor 2002/2003 blijkt dat een aanzienlijk deel van de Dordtse VMBO-leerlingen doorstroomt naar een MBO-instelling buiten de gemeentegrenzen. Het aantal Dordtse leerlingen dat zich jaarlijks inschrijft bij het Da Vinci College in Dordrecht is de afgelopen jaren bovendien afgenomen. In dit hoofdstuk kijken we naar het marktaandeel van het Da Vinci College onder VMBO-leerlingen. Hoe is de ontwikkeling in de verhouding tussen het aandeel leerlingen (schoolverlaters VMBO uit Dordrecht en de regiogemeenten) dat naar het Da Vinci College in Dordrecht gaat en het aandeel dat kiest voor een ander ROC? Wanneer leerlingen niet voor het Da Vinci College in Dordrecht kiezen, voor welke ROC's kiezen zij dan wel? En hoe ontwikkelt het marktaandeel het gehele Da Vinci College zich?

Het cijfermateriaal in dit hoofdstuk is afkomstig uit het Preventieplan met betrekking tot de bestemming van schoolverlaters VMBO van het AOB Zuid-Nederland, over de jaren 2000 t/m 2004. Hierbij dient opgemerkt te worden dat niet alle scholen uit de regio in dit bestand opgenomen zijn.

5.1 Marktaandeel Da Vinci College

Leerlingen uit de regio

Tabel 5.1 geeft het marktaandeel van alle locaties van het Da Vinci College tezamen onder schoolverlaters uit de regio. Ondanks een lichte stijging in het schooljaar 2001/2002, geeft dit marktaandeel over het geheel genomen een licht dalende trend te zien, van 51% in 2000 naar 45% in 2004.

Uitgesplitst naar leerweg zien we dat de daling iets sterker is bij opleidingen in de BBL dan bij opleidingen in de BOL (tabel 5.2).

Ook het marktaandeel van het Da Vinci College in Dordrecht geeft onder schoolverlaters VMBO uit de regio een licht dalende trend te zien, van 37% in 2001 naar 30% in 2004 (tabel 5.3). Zeven op de tien VMBO-leerlingen uit de regio kiezen dus voor een ander ROC dan het Da Vinci College in Dordrecht.

Tabel 5.1 Marktaandeel Da Vinci College (alle locaties) onder schoolverlaters VMBO uit de regio die doorstromen naar het MBO

	'00/'01	'01/'02	'02/'03	'03/'04	'04/'05
aantal nieuwe inschrijvingen Da Vinci College	1303	1188	1262	1186	1116
marktaandeel Da Vinci College	51%	54%	54%	47%	45%

Bron: AOB

Tabel 5.2 Marktaandeel Da Vinci College (alle locaties) onder schoolverlaters VMBO uit de regio die doorstromen naar het MBO, uitgesplitst naar BOL en BBL

	'00/'01	'01/'02	'02/'03	'03/'04	'04/'05
marktaandeel onder BOL-leerlingen	48%	52%	51%	45%	44%
marktaandeel onder BBL-leerlingen	59%	59%	63%	57%	51%

Bron: AOB

Tabel 5.3 Marktaandeel Da Vinci College Dordrecht onder schoolverlaters VMBO uit de regio die doorstromen naar het MBO *

	'01/'02	'02/'03	'03/'04	'04/'05
aantal nieuwe inschrijvingen Da Vinci Dordrecht	812	798	782	742
marktaandeel Da Vinci Dordrecht in de regio	37%	34%	31%	30%

Bron: AOB

*Over afzonderlijke locaties van het Da Vinci College zijn geen cijfers voor het schooljaar 2000/2001 beschikbaar.

Tabel 5.4 Marktaandeel Da Vinci College Dordrecht onder schoolverlaters VMBO uit de regio die doorstromen naar het MBO, uitgesplitst naar BOL en BBL *

	'01/'02	'02/'03	'03/'04	'04/'05
marktaandeel BOL-leerlingen	37%	34%	32%	31%
marktaandeel BBL-leerlingen	36%	34%	29%	26%

Bron: AOB

*Over afzonderlijke locaties van het Da Vinci College zijn geen cijfers voor het schooljaar 2000/2001 beschikbaar.

Tabel 5.5 Marktaandeel Da Vinci College Dordrecht onder Dordtse schoolverlaters VMBO die doorstromen naar het MBO *

	'01/'02	'02/'03	'03/'04	'04/'05
aantal nieuwe Dordtse inschrijvingen Da Vinci Dordrecht	332	400	350	347
marktaandeel Da Vinci Dordrecht in Dordt	67%	66%	62%	63%

Bron: AOB

*Over afzonderlijke locaties van het Da Vinci College zijn geen cijfers voor het schooljaar 2000/2001 beschikbaar.

In tabel 5.4 vindt u een uitsplitsing van het marktaandeel van het Da Vinci College in Dordrecht onder VMBO-leerlingen uit de regio naar gekozen leerweg (BOL of BBL). Het marktaandeel onder BBL-leerlingen uit de regio daalt het sterkst, van 36% in 2001 naar 26% in 2004. Onder BOL-leerlingen is de daling in het marktaandeel van het Da Vinci College iets geringer, van 37% in 2001 naar 31% in 2004.

Dordtse leerlingen

Tabel 5.5 geeft het marktaandeel van het Da Vinci College in Dordrecht onder in Dordrecht woonachtige schoolverlaters VMBO. Dit marktaandeel ligt redelijk stabiel rond de 64%. Bijna vier op de tien Dordtse MBO-leerlingen kiezen dus voor een ander ROC dan het Da Vinci in Dordrecht.

In tabel 5.6 vindt u het marktaandeel van het Da Vinci College Dordrecht onder in Dordrecht woonachtige leerlingen uitgesplitst naar gekozen leerweg. Onder Dordtse BOL-leerlingen is het marktaandeel van het Da Vinci College door de jaren heen redelijk constant, schommelend tussen 62% en 66%. Het marktaandeel onder Dordtse BBL-leerlingen stijgt tussen 2001 en 2002 licht van 68% naar 73%. Na 2002 daalt dit marktaandeel echter fors, om in het schooljaar 2004/2005 uit te komen op 50%

Tabel 5.6 Marktaandeel Da Vinci College Dordrecht onder Dordtse schoolverlaters VMBO die doorstromen naar het MBO, uitgesplitst naar BOL en BBL

	'01/'02	'02/'03	'03/'04	'04/'05
marktaandeel onder Dordtse BOL-leerlingen	66%	66%	62%	65%
marktaandeel onder Dordtse BBL-leerlingen	68%	73%	63%	50%

Bron: AOB

5.2 Bestemmingscholen

Leerlingen uit de regio

In de vorige paragraaf zagen we dat 70% van alle leerlingen uit de regio en bijna 40% van de Dordtse leerlingen kiest voor een ander ROC dan het Da Vinci College in Dordrecht. Voor welke andere ROC's kiezen deze leerlingen? Tabel 5.7 geeft een overzicht van de scholen met het grootste marktaandeel onder schoolverlaters VMBO uit de regio.

Ondanks een lichte daling is het marktaandeel van het Da Vinci College in Dordrecht onder leerlingen uit de regio in 2004 met 30% nog altijd het grootst van alle ROC's. Op de tweede plaats qua grootte van het marktaandeel vinden we het Albeda College, gevolgd door Da Vinci Gorinchem en het ROC Zadkine. Het marktaandeel van het Albeda College is in de afgelopen jaren gegroeid, van een kleine 7% in 2000 naar 14% in 2004. Het marktaandeel van het ROC Zadkine is door de jaren heen redelijk stabiel gebleven (ca. 8%).

De overige ROC's hebben een marktaandeel van minder dan 5% en zijn eveneens redelijk stabiel.

Tabel 5.7 Bestemmingsscholen schoolverlaters VMBO uit de regio

<i>school</i>	<i>'00/'01</i>	<i>'01/'02</i>	<i>'02/'03</i>	<i>'03/'04</i>	<i>'04/'05</i>
<i>Da Vinci Dordrecht*</i>	-	37%	34%	31%	30%
<i>Da Vinci Gorinchem*</i>	-	15%	18%	14%	13%
<i>Albeda College</i>	7%	9%	9%	14%	14%
<i>ROC Zadkine</i>	8%	7%	9%	8%	9%
<i>Baronie College</i>	3%	3%	4%	4%	3%
<i>Grafisch Lyceum Rotterdam</i>	2%	3%	3%	2%	3%
<i>Rooi Pannen</i>	1%	2%	2%	3%	3%
<i>Scheepvaart & Transport College</i>	2%	3%	2%	2%	2%
<i>ROC Utrecht</i>	4%	3%	3%	4%	2%
<i>ROC ASA Onderwijsgroep</i>	2%	1%	1%	1%	2%
<i>Hornbeek College</i>	2%	1%	2%	2%	2%
<i>Wellant MBO</i>	4%	1%	1%	2%	2%
<i>ROC Koning Willem I</i>	2%	2%	1%	1%	2%
<i>Gildevaart</i>	2%	2%	2%	2%	2%
<i>overig</i>	11%	9%	8%	8%	9%
<i>totaal</i>		100%	100%	100%	100%

Bron: AOB

*Over afzonderlijke locaties van het Da Vinci College zijn geen cijfers voor het schooljaar 2000/2001 beschikbaar. Het totale marktaandeel van het Da Vinci College onder leerlingen uit de regio was in dit schooljaar 51%.

In tabel 5.8 vindt u de verdeling over de verschillende locaties van leerlingen die voor het Da Vinci College kiezen. Tweederde deel de leerlingen uit de regio die voor het Da Vinci College kiezen gaat naar een locatie van het Da Vinci College in Dordrecht. Drie op de tien leerlingen van het Da Vinci College schrijven zich in bij een opleiding aan een locatie in Gorinchem, terwijl 3% voor een opleiding aan het Da Vinci College in Zwijndrecht kiest. De overige locaties hebben jaarlijks een aandeel van minder dan 1%. In het schooljaar '02/'03 zien we een lichte verschuiving van Dordrecht naar Gorinchem. Dit zou te maken kunnen hebben met nieuwbouw bij het Da Vinci College in Gorinchem. Deze nieuwbouw trekt tijdelijk extra leerlingen aan. In het schooljaar '04/'05 is de balans tussen Da Vinci Dordrecht en Da Vinci Gorinchem weer hersteld.

Dordtse leerlingen

Het marktaandeel van het Da Vinci College Dordrecht onder in Dordrecht woonachtige leerlingen ligt, zoals we eerder al gezien hebben, de laatste jaren redelijk stabiel rond de 64%.

Wanneer Dordtse leerlingen niet voor het Da Vinci College in Dordrecht kiezen, voor welke andere ROC's kiezen zij dan (tabel 5.9)? Op de tweede en derde plaats wat betreft grootte van het marktaandeel onder Dordtse leerlingen vinden we het Albeda College (7%) en het ROC Zadkine (5%). Op plaats vier en vijf volgen twee meer gespecialiseerde scholen; het Grafisch Lyceum Rotterdam en De Rooi Pannen (beiden 4%). De enige lichte daling in het marktaandeel onder Dordtse leerlingen zien we bij het Wellant College (van 6% in 2000 naar 2% in 2004).

Tabel 5.8 Verdeling schoolverlaters VMBO uit de regio over de locaties van het da Vinci College

<i>school</i>	<i>'01/'02</i>	<i>'02/'03</i>	<i>'03/'04</i>	<i>'04/'05</i>
<i>Da Vinci Dordrecht</i>	68%	63%	66%	67%
<i>Da Vinci Gorinchem</i>	28%	33%	30%	29%
<i>Da Vinci Zwijndrecht</i>	3%	3%	4%	3%
<i>Da Vinci Ridderkerk</i>	1%	1%	1%	1%
<i>Da Vinci Leerdam</i>	0%	0%	0%	0%
<i>Da Vinci Oud-Beijerland</i>	0%	0%	0%	0%
<i>Da Vinci Wijk en Aalburg</i>	0%	0%	0%	0%
<i>Da Vinci College Totaal</i>	100%	100%	100%	100%

Bron: AOB

Tabel 5.9 Bestemmingsscholen schoolverlaters VMBO woonachtig in Dordrecht

<i>school</i>	<i>'00/'01</i>	<i>'01/'02</i>	<i>'02/'03</i>	<i>'03/'04</i>	<i>'04/'05</i>
<i>Da Vinci Dordrecht*</i>	-	67%	66%	62%	63%
<i>Da Vinci Zwijndrecht*</i>	-	1%	1%	1%	2%
<i>Albeda</i>	6%	4%	6%	9%	7%
<i>ROC Zadkine</i>	7%	6%	7%	4%	5%
<i>Grafisch Lyceum Rotterdam</i>	2%	3%	3%	3%	4%
<i>Rooi Pannen</i>	2%	4%	4%	5%	4%
<i>Baronie College</i>	3%	2%	2%	5%	4%
<i>Scheepvaart & Transport College</i>	2%	3%	1%	1%	2%
<i>Hoornbeeck College</i>	0%	2%	3%	3%	2%
<i>ROC Zeeland</i>	3%	1%	1%	2%	2%
<i>Wellant MBO</i>	6%	1%	1%	1%	2%
<i>overig</i>	9%	6%	4%	4%	3%
<i>totaal</i>		100%	100%	100%	100%

Bron: AOB

*Over afzonderlijke locaties van het Da Vinci College zijn geen cijfers voor het schooljaar 2000/2001 beschikbaar. Het totale marktaandeel van het Da Vinci College onder Dordtse leerlingen was in dit schooljaar 61%.

Een uitgebreider overzicht van de bestemmings-
scholen van leerlingen uit zowel Dordrecht als de

regio vindt u in bijlage II.

6 Schoolkeuzemotieven middelbaar beroeps onderwijs

Hoe komen leerlingen tot hun keuze voor een bepaalde MBO-opleiding? Op welke wijze oriënteren zij zich op hun keuze voor een bepaalde school en hoe denken zij over het Da Vinci College? Om deze vragen te kunnen beantwoorden hebben we een internetenquête uitgezet onder 800 leerlingen uit de regio in het eerste jaar van hun MBO-opleiding aan het Da Vinci College of aan een ander ROC. Naam en adresgegevens van deze leerlingen zijn afkomstig uit het Preventieplan met betrekking tot de bestemming van schoolverlaters VMBO van het AOB Zuid-Nederland. Van de 800 benaderde leerlingen hebben er 400 gekozen voor een opleiding aan het Da Vinci College in Dordrecht en 400 voor een opleiding aan een andere locatie of een ander ROC. De leerlingen zijn per brief benaderd met het verzoek om op www.beleidsinterview.nl een enquête in te vullen over schoolkeuzemotieven. Deze enquête vindt u in bijlage III. Omdat ook enkele brieven onbestelbaar retour zijn gekomen, zijn uiteindelijk 785 leerlingen benaderd. In totaal 211 leerlingen hebben aan de oproep gehoor gegeven en hebben de internetenquête ingevuld, een respons van 27%. Onder de respondenten bevonden zich 94 leerlingen van het Da Vinci College in Dordrecht, 19 leerlingen van andere locaties van het Da Vinci College en 98 leerlingen van andere ROC's.

In dit hoofdstuk vindt u de uitkomsten van de internetenquête onder de eerstejaars MBO-leerlingen. We beginnen echter met een weergave van de belangrijkste uitkomsten van een tweetal expertmeetings die we voorafgaande aan de internetenquête gehouden hebben met decanen van scholen voor voortgezet onderwijs uit de regio. Deze uitkomsten hebben gediend als input voor de enquête onder leerlingen.

6.1 Decanen aan het woord

Decanen aan scholen voor voortgezet onderwijs zijn in hun functie nauw betrokken bij de keuze van leerlingen voor een bepaalde MBO-opleiding en -school. Om meer inzicht in de keuzemotieven van leerlingen te krijgen hebben we gesproken met drie decanen uit het voortgezet onderwijs van respectievelijk De Lage Waard, het Insula College en het Stedelijk Dalton College. Hoe oriënteren leerlingen zich volgens deze decanen op hun keuze voor een opleiding en school? Wat zijn de belangrijkste motieven waarop leerlingen hun keuze voor een opleiding en een school baseren? En hoe denken deze decanen over het Da Vinci College in Dordrecht?

Over de oriëntatie van leerlingen op hun keuze zijn deze decanen van mening dat.....

- verhalen van vrienden en vriendinnen die al een opleiding in het MBO volgen een zeer belangrijke (zo niet dé belangrijkste) bron van informatie vormen,
- leerlingen zelf ook actief informatie opdoen op open dagen, voorlichtingsdagen, meeloopdagen en doe-dagen van scholen,
- ouders een belangrijke rol spelen,
- een aanzienlijk deel van de leerlingen de jaarlijkse informatiemarkt op het Wellant College bezoekt,
- scholen voor voortgezet onderwijs leerlingen een ruime hoeveelheid informatie bieden over opleidingen (bijv. folders, tijdschriften, arbeidsoriëntatielessen, uitnodigen bedrijven etc.)
- scholen voor voortgezet onderwijs leerlingen daarnaast ook ondersteunen met behulp van beroepskeuze-/interessesetsten en stages,

- zij leerlingen wel trachten te helpen bij de oriëntatie op een opleiding, maar niet sturen op een te kiezen school.

Over de keuze voor een school zijn deze decanen van mening dat.....

- de eerste indruk die leerlingen krijgen van een school vaak van doorslaggevend belang is,
- de goede naam van een school zeker een rol speelt bij de keuze van leerlingen.
- hetzelfde geldt voor de veiligheid op school. Het beeld dat leerlingen hebben van de veiligheid op een school zou vaak (mede) bepaald worden door het beeld dat zij krijgen op straat rond de school (bijv. dreiging door rondhangende jongeren),
- leerlingen de sfeer op school zeer belangrijk vinden,
- leerlingen het fysieke aanzien van de school zeer belangrijk vinden,
- afstand tot een school vooral een rol speelt met oog op het kostenaspect,
- voor een deel van de leerlingen het aantal allochtone leerlingen op school een rol speelt,
- wanneer leerlingen bewust kiezen voor een school die gespecialiseerd is in de opleiding die zij willen gaan volgen, meer algemene scholen als het Da Vinci College geen alternatief zijn,
- de denominatie van scholen in directe zin nauwelijks een rol speelt. Indirect zou denominatie volgens één van de decanen echter wel van invloed kunnen zijn. Christelijke scholen hantieren volgens deze decanen een andere werkwijze. Zij onderscheiden zich van openbare scholen door de algehele manier van omgang met elkaar en werken meer gestructureerd en beter geregeld,

- zaken als de aantrekkingskracht van een grote stad als Rotterdam, het verlangen van leerlingen om uit huis te gaan, onderwijsvernieuwing en de grootte van de school een geringe rol spelen,
- ROC's met een aantrekkelijke 'doe-dagen' en meeloopdagen veel leerlingen aan kunnen trekken.

Over de keuze voor een opleiding zijn deze decanen van mening dat.....

- leerlingen vaak een 'negatieve keuze' maken. Zij strepen de sectoren af waarin ze in ieder geval *niet* verder willen en meestal blijft dan alleen de sector Economie over. Dit verklaart het grote verloop onder leerlingen binnen deze sector,
- de situatie op de arbeidsmarkt voor leerlingen niet of nauwelijks een rol speelt bij hun keuze voor een bepaalde opleiding,
- veel leerlingen een verkeerd beroepsbeeld hebben, waardoor de kans op voortijdige uitval vergroot wordt.

Over het Da Vinci College zijn deze decanen van mening dat.....

- het een rommelige school is. Er zou weinig les gegeven worden leerlingen zouden vaak maar een beetje aan hun lot overgelaten worden. Volgens de decanen wordt dit met name veroorzaakt door de groeiende nadruk die bij het Da Vinci gelegd wordt op de zelfwerkzaamheid van leerlingen. Leerlingen zouden hier te weinig in begeleid worden,
- er te veel kan en mag. Er zou te weinig discipline zijn en leerlingen krijgen volgens deze decanen te veel vrijheid,
- de veiligheid er nogal kunstmatig is. Dit zou met name veroorzaakt worden door de verplichte toegangspasjes, de controles, etc.
- de organisatie te wensen overlaat. Lesuitval en roosterwijzigingen zouden regelmatig voorkomen en leerlingen zouden hierover vaak niet tijdig geïnformeerd worden.
- het er niet 'bruist'. Volgens deze decanen zijn het lege, kale gebouwen die weinig aantrekkingskracht uitoefenen op leerlingen,
- het het imago heeft van een zwarte school.

In positieve zin merken deze decanen op dat het Da Vinci College ....

- leerlingen zeer goed informatiemateriaal biedt.
- leerlingen bovendien extra open avonden biedt. Aangezien leerlingen open avonden nog wel eens willen vergeten, zijn dergelijke extra open avonden zeer welkom.
- goede opleidingen aanbiedt in de meest populaire studierichtingen,
- door de vrij recente verschuiving naar bredere opleidingen leerlingen de mogelijkheid biedt zich langer en beter te oriënteren op hun uiteindelijke keuze. Dit is echter een ontwikkeling die niet alleen aan het Da Vinci College maar ook aan de meeste andere ROC's plaatsvindt.

6.2 Huidige opleiding

Vrijwel alle deelnemende leerlingen die zich met ingang van het schooljaar 2004/2005 hebben ingeschreven bij een ROC volgen op het moment van de internetenquête (november 2004) nog steeds een MBO-opleiding. Drie van de in totaal 211 geënquêteerde leerlingen geven aan met hun opleiding gestopt te zijn (tabel 6.1). Twee van hen geven redenen op waarom ze met hun opleiding gestopt zijn. De opleiding was in beide gevallen niet wat zij ervan verwacht hadden. Eén van de twee geeft bovendien aan dat de opleiding niet leuk was en te gemakkelijk. De uitvallers zeggen alledrie geen andere opleiding gekozen te hebben omdat zij zijn gaan werken. Eén van hen geeft bovendien aan geen andere leuke opleiding te hebben kunnen vinden.

Bijna de helft van de leerlingen die de enquête hebben ingevuld volgt een opleiding aan het Da Vinci College in Dordrecht (tabel 6.2). Eén op de tien leerlingen volgt een opleiding aan het Albeda College, één op de elf aan een andere locatie van het Da Vinci College en één op de twintig aan het ROC Zadkine.

Tabel 6.1 Volg je op dit moment een opleiding?

	ja		nee	
	aantal	%	aantal	%
Volg je op dit moment een opleiding?	208	98,6%	3	1,4%

Tabel 6.2 Aan welke school volg je je opleiding?

	aantal	%
Da Vinci College Dordrecht	93	44,7%
Da Vinci College elders	19	9,1%
Albeda College	21	10,1%
ROC Zadkine	11	5,3%
Baronie College	10	4,8%
Hoornbeeck College	8	3,8%
Wellantcollege	6	2,9%
De Rooi Pannen	5	2,4%
Grafisch Lyceum	4	1,9%
ROC Zeeland	4	1,9%
overig	27	13,0%
totaal	208	100%

In bijlage IV vindt u een aantal andere achtergrondkenmerken van de leerlingen die deelgenomen hebben aan de internetenquête. Het betreft de gekozen leerweg (BOL of BBL), de sector waarbinnen de leerlingen hun opleiding volgen en het niveau van de opleiding. Hier volstaat het op te merken dat leerlingen met een opleiding op het hoogste niveau enigszins oververtegenwoordigd zijn in het onderzoek, terwijl leerlingen op de laagste twee niveaus juist enigszins ondervertegenwoordigd zijn.

In de rest van dit hoofdstuk hebben we de resultaten van de enquête steeds uitgesplitst naar leerlingen van het Da Vinci College en leerlingen aan andere ROC's. Waar zinvol is bovendien een uitsplitsing gemaakt naar woonplaats van leerlingen aan het Da Vinci College in Dordrecht.

6.3 Oriëntatie op opleiding en school

Hoe hebben de leerlingen zich vooraf georiënteerd op de keuze voor een bepaalde opleiding en school? Om dit in de kaart te brengen hebben we de leerlingen een aantal mogelijke informatiebronnen en -kanalen voorgelegd, met het verzoek aan te geven of zij hiervan gebruik hebben gemaakt.

Tabel 6.3 geeft een overzicht van de door de leerlingen geraadpleegde informatiebronnen en -kanalen. Omdat de leerlingen meerdere antwoorden konden geven tellen de percentages niet op tot 100%.

De belangrijkste bron van informatie waar leer-

lingen gebruik van maken bij de keuze voor een MBO-opleiding is het informatiemateriaal dat zij van de middelbare school krijgen. Ongeveer de helft van de leerlingen heeft hiervan gebruik gemaakt bij de oriëntatie. Ook informatie van vrienden en/of familieleden speelt een belangrijke rol (40%), evenals gesprekken met leraren en/of decanen (36%). Leerlingen die voor het Da Vinci College hebben gekozen (60%) hebben beduidend vaker één of meerdere open dagen op het Da Vinci College bezocht dan leerlingen die voor een ander ROC gekozen hebben (10%). Leerlingen aan andere ROC's (48%) daarentegen vaker open dagen aan andere scholen bezocht dan de leerlingen die voor het Da Vinci College hebben gekozen (3%).

Ruim een kwart van de leerlingen heeft bij de keuze voor een opleiding advies gekregen van zijn of haar ouders. Iets meer dan twee op de tien leerlingen hebben zelf informatiemateriaal opgevraagd bij het Da Vinci College. Leerlingen die uiteindelijk voor het Da Vinci College gekozen hebben (38%), hebben dit beduidend vaker gedaan dan leerlingen die uiteindelijk voor een ander ROC hebben gekozen (2%). Deze laatste groep leerlingen heeft daarentegen juist vaker informatiemateriaal opgevraagd bij andere ROC's.

Iets meer dan twee op de tien leerlingen hebben de informatiemarkt op het Wellant College bezocht. Leerlingen van het Da Vinci College (27%) hebben deze informatiemarkt iets vaker bezocht dan gemiddeld. Leerlingen van andere ROC's hebben daarentegen iets vaker andere informatiemarkten bezocht (16% tegen 11% gemiddeld).

Tabel 6.3 Hoe heb je je vooraf voorbereid op je keuze voor een opleiding? (meerdere antwoorden mogelijk)

	Da Vinci College	andere ROC's	gemiddeld
informatiemateriaal VMBO-school	50%	53%	51%
informatie vrienden/familieleden	37%	43%	40%
open dag(en) Da Vinci College	60%	10%	37%
gesprekken met leraren/decanen	32%	40%	36%
advies ouders	24%	31%	27%
open dag(en) andere ROC's	3%	48%	24%
informatiemarkt Wellant College	27%	17%	22%
informatiemateriaal Da Vinci College	38%	2%	21%
beroepskeuzetest/ interessetest	16%	15%	16%
studiegids MBO	9%	21%	15%
andere informatiemarkt bezocht	7%	16%	11%
informatiemateriaal ander ROC	3%	19%	10%
website andere ROC's	1%	20%	10%
meeloopdagen/doe-middagen Da Vinci College	13%	2%	8%
website Da Vinci College	13%	2%	8%
meeloopdagen/doe-middagen andere ROC's	0%	4%	2%

De beroepskeuzetest heeft voor 16% van de leerlingen een rol gespeeld bij de uiteindelijke keuze voor een opleiding, de Studiegids Middelbaar BeroepsOnderwijs voor 15%. Leerlingen die voor een ander ROC hebben gekozen (21%) hebben de studiegids wat vaker geraadpleegd dan leerlingen die voor het Da Vinci College hebben gekozen (9%).

Twee op de tien leerlingen die voor een ander ROC hebben gekozen hebben op de website van andere ROC's gekeken. Leerlingen die voor het Da Vinci College hebben gekozen, hebben daarentegen vaker op de website van het Da Vinci College gekeken (13%).

Meeloopdagen en/of doe-middagen tot slot spelen een wat belangrijkere rol bij de keuze voor het Da Vinci College (13%) dan bij de keuze voor een ander ROC (4%).

Driekwart van de leerlingen wist alvorens aan de huidige opleiding te beginnen zeker dat zij juist deze opleiding wilden volgen (tabel 6.4). Het overige kwart was hier niet zeker van.

6.4 Keuze voor een opleiding

De belangrijkste reden om voor een bepaalde opleiding te kiezen is 'interesse in het vakge-

bied'. Zeven op de tien leerlingen geven aan dat dit voor hen een rol heeft gespeeld bij de keuze voor de huidige opleiding (tabel 6.5). Zes op de tien leerlingen hebben (mede) voor hun opleiding gekozen omdat de opleiding hen leuk leek. Iets meer dan de helft van de leerlingen geeft aan dat de gekozen opleiding opleidt voor een gewenst beroep en/of dat het werk dat met deze opleiding gedaan kan worden hen leuk leek.

Voor iets meer dan vier op de tien leerlingen heeft het feit dat de gekozen opleiding past bij de eigen vaardigheden zeker een rol gespeeld. Ruim een kwart van de leerlingen heeft (mede) voor de huidige opleiding gekozen omdat deze een goede kans op een baan zou bieden, terwijl voor 16% goede verdiensten een rol speelden bij de uiteindelijke keuze.

De rol van vrienden en klasgenoten, ouders en broers of zussen tot slot blijkt gering. Minder dan één op de tien leerlingen geeft aan dat de keuze van vrienden, ouders of broers en zussen een rol heeft gespeeld bij de keuze voor de huidige opleiding.

Tussen de leerlingen van het Da Vinci College en de leerlingen die voor een ander ROC hebben gekozen zien we nauwelijks verschillen in de redenen om voor een bepaalde opleiding te kiezen.

Tabel 6.4 Wist je voor je aan deze opleiding begon zeker dat je juist deze opleiding wilde volgen?

%	Da Vinci College	andere ROC's	gemiddeld
ja	73%	77%	75%
nee	27%	23%	25%
totaal	100%	100%	100%

Tabel 6.5 Waarom heb je gekozen voor juist deze opleiding? (Meerdere antwoorden mogelijk)

	Da Vinci College	andere ROC's	gemiddeld
<i>interesse in vakgebied</i>	69%	70%	70%
<i>opleiding leek me leuk</i>	59%	60%	60%
<i>leidt op voor gewenst beroep</i>	50%	56%	53%
<i>werk dat je kunt gaan doen na deze opleiding lijkt me leuk</i>	54%	45%	52%
<i>opleiding past bij vaardigheden</i>	39%	45%	42%
<i>goede kans op baan</i>	26%	28%	27%
<i>goede verdiensten</i>	18%	14%	16%
<i>vrienden/klasgenoten op zelfde opleiding</i>	8%	9%	8%
<i>ouders werken in deze sector</i>	8%	3%	6%
<i>ouders wilden (graag) dat ik deze opleiding ging volgen</i>	6%	4%	5%
<i>ouders, broers of zussen hebben deze opleiding ook gevolgd</i>	4%	5%	4%

Tabel 6.6 Had je deze opleiding ook aan een andere school kunnen volgen?

%	Da Vinci College	andere ROC's	gemiddeld
<i>ja</i>	69%	68%	69%
<i>nee</i>	7%	14%	10%
<i>weet niet</i>	24%	17%	21%
<i>totaal</i>	100%	100%	100%

Ruim tweederde deel van de leerlingen had de huidige opleiding ook aan een andere dan de gekozen school kunnen volgen (tabel 6.6). Voor één op de tien leerlingen was de gekozen school de enige school waar zij deze opleiding konden volgen. Iets meer dan twee op de tien leerlingen tot slot, weten niet of zij hun opleiding ook aan een andere school hadden kunnen volgen.

In totaal 6% van de ondervraagde leerlingen volgde op het moment van de enquête niet meer dezelfde opleiding als waarmee ze aan het MBO begonnen waren. De belangrijkste reden om over te stappen naar een andere opleiding is het feit dat de opleiding niet blijkt te zijn wat de leerling ervan had verwacht. Zeven van de in totaal 13 overstappers noemen dit. Vier leerlingen kwamen na korte tijd tot de conclusie dat ze toch liever een andere opleiding wilden volgen.

6.5 Keuze voor een school

Op basis van welke motieven hebben de leerlingen hun keuze gemaakt voor een bepaalde school? Om dit in de kaart te brengen hebben

we de leerlingen allereerst een aantal mogelijke 'objectieve' redenen voorgelegd, zoals de reistijd, de grootte van de school, etc. De leerlingen konden hierbij aangeven of deze redenen in hun geval van invloed waren op de uiteindelijke keuze.

De belangrijkste 'objectieve' reden om voor een bepaalde school te kiezen is de korte reistijd (tabel 6.7). Dit speelt vooral een rol bij leerlingen die gekozen hebben voor het Da Vinci College (81%). Van de leerlingen die gekozen hebben voor een ander ROC noemt minder dan een kwart 'korte reistijd' als reden voor de keuze. Onder deze leerlingen speelt het feit dat de gekozen school gespecialiseerd is in de gewenste opleiding de voornaamste rol (37%).

Eén op de acht leerlingen geeft aan dat de gekozen opleiding alleen op de huidige school wordt aangeboden, één op de negen heeft zijn of haar keuze (mede) gebaseerd op de grootte van de school.

Minder dan 5% van de leerlingen noemt tot slot geloofsovertuiging en/of lage kosten als redenen om voor de huidige school te kiezen.

Tabel 6.7 Waarom heb je gekozen voor juist deze school? (Objectieve redenen, meerdere antwoorden mogelijk)

	Da Vinci College	andere ROC's	gemiddeld
<i> korte reistijd</i>	81%	24%	54,0%
<i> school is gespecialiseerd in deze opleiding</i>	15%	37%	25,1%
<i> opleiding wordt alleen op deze school aangeboden</i>	10%	15%	12,3%
<i> grootte van de school</i>	8%	14%	10,9%
<i> geloofsovertuiging</i>	1%	9%	4,7%
<i> lage kosten</i>	6%	1%	3,8%

Tabel 6.8 Waarom heb je gekozen voor juist deze school? (leerlingen aan het Da Vinci College Dordrecht uitgesplitst naar woonplaats)

	Dordrecht	buiten Dordrecht	gemiddeld
<i> korte reistijd</i>	85%	62%	80%
<i> school is gespecialiseerd in deze opleiding</i>	18%	14%	17%
<i> opleiding wordt alleen op deze school aangeboden</i>	11%	10%	11%
<i> grootte van de school</i>	7%	5%	6%
<i> geloofsovertuiging</i>	0%	5%	1%
<i> lage kosten</i>	8%	0%	6%

In tabel 6.8 is een uitsplitsing gemaakt van de leerlingen aan het Da Vinci College in Dordrecht naar woonplaats. Voor in Dordrecht woonachtige leerlingen speelt korte reistijd nog iets vaker een rol bij de keuze voor het Da Vinci College in Dordrecht dan voor de leerlingen die van buiten Dordrecht komen. Op de overige aspecten wijken in Dordrecht woonachtige leerlingen niet of nauwelijks af van de overige leerlingen.

Naast objectieve redenen om voor een bepaalde school te kiezen, zijn er ook diverse meer subjectieve zaken die hierbij een rol kunnen spelen (tabel 6.9). Van het allergrootste belang blijkt de eerste indruk die leerlingen van een school krijgen, bijvoorbeeld door de sfeer op een open dag. Voor bijna de helft van de leerlingen heeft deze eerste indruk een rol gespeeld bij de uiteindelijke keuze. Eerste indruk speelt een wat geringere rol onder leerlingen van het Da Vinci College (42%) dan onder leerlingen die voor een ander ROC hebben gekozen (55%).

Tabel 6.9 Welk van de volgende zaken hebben verder een rol gespeeld bij jouw keuze voor juist deze school? (meerdere antwoorden mogelijk)

	Da Vinci College	andere ROC's	gemiddeld
<i> eerste indruk (bijv. sfeer open dag)</i>	42%	55%	48%
<i> school heeft goede naam</i>	20%	53%	36%
<i> uitstraling school/schoolgebouw</i>	21%	35%	28%
<i> doorstroommogelijkheden (bijv. naar HBO)</i>	24%	30%	27%
<i> goede organisatie (bijv. studie-begeleiding, weinig lesuitval)</i>	6%	38%	21%
<i> klasgenoten/vrienden op zelfde school</i>	23%	18%	21%
<i> modern onderwijs waarbij je zelfstandig werkt</i>	19%	19%	19%
<i> prestaties van de school</i>	10%	22%	16%
<i> advies van decaan of leraar middelbare school</i>	14%	14%	14%
<i> veiligheid op school</i>	12%	15%	14%
<i> overstapmogelijkheden naar andere opleidingen binnen school</i>	12%	14%	13%
<i> onderwijs wordt gewoon in klassen gegeven</i>	12%	9%	10%
<i> ouders, broers of zussen hebben er ook gezeten/zitten er</i>	12%	8%	10%
<i> weinig allochtone leerlingen</i>	4%	11%	8%
<i> ik had al eens een dagje meegelopen op deze school</i>	2%	2%	2%
<i> ik wilde uit huis</i>	2%	0%	1%

De goede naam van de school heeft bij ruim een derde deel van de leerlingen een rol gespeeld bij hun keuze voor de huidige school. Onder leerlingen aan andere ROC's (53%) is dit duidelijk sterker het geval dan onder leerlingen die voor het Da Vinci College hebben gekozen (20%). Ook de uitstraling van de school speelt een wat voornamere rol onder leerlingen aan andere ROC's (35% vs. 21%).

Ruim een kwart van de leerlingen heeft bij de schoolkeuze gekeken naar eventuele doorstroommogelijkheden (bijvoorbeeld naar het HBO), terwijl twee op de tien leerlingen de huidige school (mede) geselecteerd hebben op basis van de aanwezigheid van een goede organisatie (studiebegeleiding, weinig lesuitval, etc.). Een goede organisatie wordt door leerlingen aan het Da Vinci College (5%) aanzienlijk minder vaak genoemd dan door leerlingen van andere ROC's (38%).

Twee op de tien leerlingen geven aan dat het feit dat klasgenoten en vrienden ook naar deze school gingen of hier al op zaten meegespeeld heeft bij hun keuze. Bijna twee op de tien leerlingen hebben (mede) voor de huidige school gekozen vanwege de moderne vorm van onderwijs, waarbij veel zelfstandig gewerkt wordt. Dit wordt bijna twee keer zo vaak genoemd als het feit dat onderwijs op de gekozen school gewoon in klassen wordt gegeven (10%). De prestaties van de school speelden in 16% van de gevallen een rol. Leerlingen die voor een ander ROC hebben gekozen (22%) hebben hier vaker naar gekeken dan leerlingen van het Da Vinci College (10%).

Eén op de zeven leerlingen heeft bij de keuze voor de huidige school advies gehad van een decaan of leraar van de middelbare school. Een vergelijkbaar deel geeft aan dat de veiligheid op school voor hen een rol heeft gespeeld. Eén op de acht leerlingen heeft (ook) gekeken naar eventuele overstapmogelijkheden naar andere opleidingen binnen dezelfde school en één op de tien leerlingen geeft aan dat het feit dat ouders, broers of zussen ook op deze school hebben gezeten (of er nog zitten) heeft meegespeeld.

Een kleine 8% van de leerlingen noemt 'weinig allochtone leerlingen' als (één van de) reden(en) om voor de huidige school te kiezen. Leerlingen van het Da Vinci College in Dordrecht (4%) noemen dit iets minder vaak dan gemiddeld. Meeloopdagen en de wens uit huis te gaan tot slot spelen nauwelijks een rol.

In tabel 6.10 is een uitsplitsing gemaakt van de leerlingen aan het Da Vinci College in Dordrecht naar woonplaats. Voor leerlingen die van buiten Dordrecht komen (57%) blijkt de eerste indruk die zij kregen van het Da Vinci College Dordrecht van groter belang dan voor Dordtse leerlingen (34%). Ook het feit dat klasgenoten en vrienden naar het Da Vinci College in Dordrecht gingen (of daar al zaten) speelt voor leerlingen van buiten Dordrecht een iets grotere rol dan gemiddeld. De veiligheid op het Da Vinci College in Dordrecht, overstapmogelijkheden naar andere opleidingen en klassikaal onderwijs speelden daarentegen minder bij leerlingen van buiten Dordrecht.

Tabel 6.10 Welk van de volgende zaken hebben verder een rol gespeeld bij jouw keuze voor juist deze school? (leerlingen aan het Da Vinci College Dordrecht uitgesplitst naar woonplaats)

	Dordrecht	buiten Dordrecht	gemiddeld
<i>eerste indruk (bijv. sfeer open dag)</i>	34%	57%	39%
<i>school heeft goede naam</i>	23%	19%	22%
<i>uitstraling school/schoolgebouw</i>	14%	19%	15%
<i>doorstroommogelijkheden (bijv. naar HBO)</i>	25%	19%	23%
<i>goede organisatie (bijv. studie-begeleiding, weinig lesuitval)</i>	6%	5%	5%
<i>klasgenoten/vrienden op zelfde school</i>	21%	29%	22%
<i>modern onderwijs waarbij je zelfstandig werkt</i>	22%	19%	21%
<i>prestaties van de school</i>	8%	14%	10%
<i>advies van decaan of leraar middelbare school</i>	14%	14%	14%
<i>veiligheid op school</i>	11%	0%	9%
<i>overstapmogelijkheden naar andere opleidingen binnen school</i>	14%	5%	12%
<i>onderwijs wordt gewoon in klassen gegeven</i>	14%	0%	11%
<i>ouders, broers of zussen hebben er ook gezeten/zitten er</i>	11%	14%	12%
<i>weinig allochtone leerlingen</i>	3%	5%	3%
<i>ik had al eens een dagje meegelopen op deze school</i>	1%	0%	1%
<i>ik wilde uit huis</i>	3%	0%	2%

Tabel 6.11 Als je je huidige opleiding niet aan deze school had kunnen volgen, had je dan....?

%	Da Vinci College	andere ROC's	gemiddeld
andere opleiding aan deze school gekozen	11%	5%	8%
andere school gekozen waar je deze opleiding wél zou kunnen volgen	68%	62%	65%
weet niet/geen mening	21%	33%	27%
totaal	100%	100%	100%

Tabel 6.12 Als je je huidige opleiding niet aan deze school had kunnen volgen, had je dan....? (leerlingen aan het Da Vinci College Dordrecht uitgesplitst naar woonplaats)

%	Dordrecht	buiten Dordrecht	gemiddeld
andere opleiding aan deze school gekozen	14%	5%	12%
andere school gekozen waar je deze opleiding wél zou kunnen volgen	64%	81%	68%
weet niet/geen mening	22%	14%	20%
totaal	100%	100%	100%

Tabel 6.13 Kun je van de volgende stellingen aangeven of je het er mee eens bent, er neutraal tegenover staat of het er mee oneens bent? (% mee eens)

Het Da Vinci College.....	Da Vinci College	andere ROC's	gemiddeld
staat bekend als zwarte school	43%	66%	51%
is een veilige school	46%	15%	37%
heeft een goede naam	32%	17%	26%
heb ik veel positieve verhalen over gehoord	22%	9%	16%
staat bekend als goed georganiseerde school met weinig lesuitval	18%	9%	14%

Wanneer de gekozen opleiding niet aan de huidige school gevolgd had kunnen worden, had ongeveer tweederde deel van de leerlingen voor een andere school gekozen waar deze opleiding wel gevolgd kan worden (tabel 6.11). Voor 8% van de leerlingen was de voorkeur in dat geval uitgegaan naar een andere opleiding aan dezelfde school. Leerlingen aan een ander ROC (33%) geven iets vaker aan niet te weten wat ze in dat geval gekozen hadden dan leerlingen van het Da Vinci College (21%).

In tabel 6.12 is een uitsplitsing gemaakt van de leerlingen aan het Da Vinci College in Dordrecht naar woonplaats. Wanneer de huidige opleiding niet aan het Da Vinci College in Dordrecht gevolgd had kunnen worden, geven leerlingen van buiten Dordrecht vaker dan gemiddeld aan eerder voor een andere school gekozen te hebben dan voor een andere opleiding aan het Da Vinci College.

Eén leerling zat op het moment van de internet-enquête niet meer op hetzelfde ROC als aan het begin van het schooljaar. Als reden voor de overstap geeft deze leerling aan dat de aanvankelijke school niet was wat hij ervan verwacht had.

6.6 Opvattingen over het Da Vinci College

Leerlingen aan andere ROC's hebben over het algemeen een wat negatiever beeld van het Da Vinci College dan gemiddeld (tabel 6.13). Vooral van de veiligheid op het Da Vinci College hebben zij een minder rooskleurig beeld. Leerlingen aan andere ROC's associëren het Da Vinci College bovendien vaker dan gemiddeld met een 'zwarte school'. Bij de uitkomsten in tabel 6.13 dient opgemerkt te worden dat de non-respons en het aantal leerlingen dat aangaf neutraal te staan tegenover de stellingen onder leerlingen aan andere ROC's beduidend hoger lag dan onder leerlingen aan het Da Vinci College.

Tot slot hebben we de leerlingen van het Da Vinci College nog een aantal meer specifieke stellingen voorgelegd over hun eigen school. Vooral over de opleidingen die het Da Vinci College aanbiedt zijn de leerlingen positief (tabel 6.14). Zeven op de tien leerlingen vinden deze interessant. Bijna tweederde deel van de leerlingen is van mening dat het Da Vinci College leerlingen goede mogelijkheden biedt om over te stappen naar een andere opleiding. Met beide stellingen zijn slechts enkele leerlingen het oneens.

Meer dan de helft van de leerlingen is van mening dat het Da Vinci College goede doorstroommogelijkheden (bijvoorbeeld naar HBO) biedt, dat een diploma van het Da Vinci College goede kansen op de arbeidsmarkt biedt en/of

dat er een goede sfeer heerst op het Da Vinci College. Minder positief zijn de leerlingen tot slot over de betaalbaarheid en de studiebegeleiding van het Da Vinci College.

Tabel 6.14 Kun je van de volgende stellingen aangeven of je het er mee eens bent, er neutraal tegenover staat of het er mee oneens bent?

	<i>mee eens</i>	<i>mee oneens</i>
<i>Het Da Vinci College.....</i>		
<i>biedt interessante/leuke opleidingen</i>	70%	6%
<i>biedt goede mogelijkheden over te stappen naar een andere opleiding</i>	63%	6%
<i>biedt goede doorstroommogelijkheden (bijvoorbeeld naar HBO)</i>	57%	9%
<i>biedt diploma's met goede kansen op de arbeidsmarkt</i>	56%	3%
<i>heeft een goede sfeer</i>	52%	7%
<i>is een betaalbare school</i>	35%	15%
<i>biedt goede studiebegeleiding</i>	28%	20%

6.7 Lesuitval en organisatie

Lesuitval komt op het Da Vinci College iets vaker voor dan gemiddeld (tabel 6.15). Zeven op de tien leerlingen van het Da Vinci College geven aan dat in de afgelopen vier weken minimaal twee lessen zijn uitgevallen, tegen ongeveer de helft van de leerlingen aan andere ROC's. Leerlingen aan andere ROC's (27%) geven bovendien vaker aan nooit met lesuitval te maken te hebben gehad dan leerlingen van het Da Vinci College (16%).

Leerlingen die eerder aangaven bewust te hebben gekozen voor een vorm van onderwijs waarbij klassikaal wordt lesgegeven, geven vaker dan gemiddeld aan in de afgelopen vier weken minimaal twee keer lesuitval te hebben ge-

had (86% versus 62% gemiddeld). Leerlingen die bewust voor modern onderwijs met veel zelfstandigheid hebben gekozen geven daarentegen minder vaak aan in de afgelopen vier weken minimaal twee keer lesuitval te hebben gehad (45%).

De communicatie over lesuitval is op het Da Vinci College duidelijk slechter geregeld dan op andere ROC's (tabel 6.16). Ruim een kwart van de leerlingen van het Da Vinci College zegt meestal niet tijdig op de hoogte gebracht te worden van lesuitval, tegen 8% van de leerlingen van andere ROC's. Ruim vier op de tien leerlingen van andere ROC's zeggen meestal wél tijdig op de hoogte gebracht te worden van lesuitval. Dit geldt slechts voor iets meer dan een kwart van de leerlingen van het Da Vinci College.

Tabel 6.15 Hoe vaak is het bij jou op school in de laatste 4 weken voorgekomen dat er lessen uitvielen?

<i>%</i>	<i>Da Vinci College</i>	<i>andere ROC's</i>	<i>gemiddeld</i>
<i>vaker dan één keer per week</i>	22%	16%	20%
<i>één keer per week</i>	16%	15%	16%
<i>hooguit twee lessen in de afgelopen 4 weken</i>	32%	21%	27%
<i>hooguit één les in de afgelopen 4 weken</i>	14%	21%	17%
<i>nooit</i>	16%	27%	21%
<i>totaal</i>	100%	100%	100%

Tabel 6.16 Word je tijdig op de hoogte gebracht van lesuitval?

<i>%</i>	<i>Da Vinci College</i>	<i>andere ROC's</i>	<i>gemiddeld</i>
<i>ja, meestal wel</i>	27%	44%	35%
<i>soms</i>	29%	17%	24%
<i>nee, meestal niet</i>	27%	8%	18%
<i>weet niet/geen mening</i>	16%	31%	23%
<i>totaal</i>	100%	100%	100%

Tabel 6.17 Stel, je komt naar school en je les blijkt uit te vallen, wat doe je dan?

<i>%</i>	<i>Da Vinci College</i>	<i>andere ROC's</i>	<i>gemiddeld</i>
<i>Ik gebruik de tijd om op school of thuis zelfstandig aan dit (of een ander) vak te werken</i>	22%	22%	22%
<i>Als ik geen les heb, heb ik vrij; ik ga iets leuks doen</i>	48%	53%	50%
<i>anders</i>	27%	19%	23%
<i>weet niet/geen mening</i>	3%	6%	4%
<i>totaal</i>	100%	100%	100%

We hebben de leerlingen ook gevraagd wat zij doen wanneer een les onverwachts uitvalt (tabel 6.17). Iets meer dan twee op de tien leerlingen zeggen de tijd te gebruiken om op school of thuis zelfstandig te werken aan het betreffende (of een ander) vak. De helft van de leerlingen is van mening dat zij gewoon vrij zijn als de les niet doorgaat; zij gaan iets leuks doen voor zichzelf.

Leerlingen die eerder aangaven bewust te hebben gekozen voor een vorm van onderwijs waarbij klassikaal wordt lesgegeven, geven iets vaker dan gemiddeld aan bij lesuitval iets leuks voor zichzelf te gaan doen (59% versus 50% gemiddeld). Leerlingen die bewust voor een moderne vorm van onderwijs met veel zelfstandigheid hebben gekozen gebruiken de tijd daarentegen vaker om op school of thuis zelfstandig aan het uitvallen (of een ander) vak te werken (32% versus 22% gemiddeld).

Bijlagen

Bijlage I Achtergrondkenmerken nieuwe instroom Da Vinci College

Tabel 1 Nieuwe instroom leerlingen bij het Da Vinci College Dordrecht, verhouding niveau 1 & 2

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
B1	205	24%	405	44%	327	39%	171	25%
B2	643	76%	520	56%	521	61%	515	75%
totaal	848	100%	925	100%	848	100%	686	100%

Bron: Da Vinci College

Tabel 2 Nieuwe instroom leerlingen bij het Da Vinci College Dordrecht, verhouding niveau 3 & 4

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
B3	562	48%	630	64%	599	57%	426	48%
B4	612	52%	362	36%	445	43%	456	52%
totaal	1174	100%	992	100%	1044	100%	882	100%

Bron: Da Vinci College

Tabel 3 Nieuwe instroom leerlingen bij het Da Vinci College Dordrecht, verhouding niveau 1/2 & 3/4

	'00/'01		'01/'02		'02/'03		'03/'04	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
B1/2	848	42%	925	48%	848	45%	686	44%
B3/4	1174	58%	992	52%	1044	55%	882	56%
totaal	2022	100%	1917	100%	1892	100%	1568	100%

Bron: Da Vinci College

Tabel 4 Nieuwe instroom leerlingen bij het Da Vinci College Dordrecht, naar school van herkomst (absolute aantallen)

	00/'01	01/'02	02/'03	03/'04
Albeda College	14	16	20	18
Altena College	11	9	3	6
Chr. S.G. De Windroos	17	11	6	5
Chr. S.G. Johan Calvijn	7	13	7	10
De Lage Waard	133	134	133	123
Develstein College	73	70	61	49
Driestar College (Rehoboth)	11	7	7	8
Farel College	10	23	20	15
Gemini College	22	12	12	18
Gilde Techn.Sch.	24	14	17	11
Gomarus Scholengemeenschap	19	8	6	2
Insula College	204	203	217	195
Merewade College	62	21	24	13
Oude Hoven	28	35	22	25
RSG Hoeksche Waard	4	9	14	7
SG De Grienden	76	40	45	39
Stedelijk Dalton Lyceum	162	157	214	142
Titus Brandsma College	37	38	41	44
Walburg College	65	69	77	73
Wartburg College	57	63	63	54
Wellantcollege (Groene Delta)	58	77	64	75
Wellantcollege (Mavo Stek)	30	38	34	34
Willem de Zwijger College	73	65	75	53
Zadkine College	13	12	11	10
overig regio	54	52	33	40
overig buiten regio	287	248	293	226
onbekend	471	473	373	273
totaal	2022	1917	1892	1568

Bron: Da Vinci College

Tabel 5 Nieuwe instroom leerlingen bij het Da Vinci College Dordrecht, VBO-niveau (absolute aantallen)

	'00/'01	'01/'02	'02/'03	'03/'04
VBO (oud) lj. 3/4	796	743	737	130
LBO	0	4	20	10
niveau AVO/VBO	6	3	9	7
VMBO lw traj. Techn. Lj 3/4	1	0	9	21
VMBO lw traj. Landb. Lj 3/4	0	0	0	5
VMBO lw traj. Econ. Lj 3/4	0	0	5	33
VMBO lw traj. Zorg/W lj 3/4	0	0	1	20
VMBO bas. Ber. Techn. Lj 3/4	0	0	3	130
VMBO bas. Ber. Landb. Lj 3/4	0	0	0	20
VMBO bas. Ber. Econ. Lj 3/4	0	0	2	55
VMBO bas. Ber. Zorg/W lj 3/4	0	0	1	77
VMBO kaderber. Techn. Lj 3/4	0	0	3	76
VMBO kaderber. Landb. Lj 3/4	0	0	0	20
VMBO kaderber. Econ. Lj 3/4	0	0	3	58
VMBO kaderber. Zorg/W lj 3/4	0	0	1	75
totaal voormalig LBO/VBO-niveau	803	750	794	737

Bron: Da Vinci College

Tabel 6 Nieuwe instroom leerlingen bij het Da Vinci College Dordrecht, MAVO-niveau (absolute aantallen)

	'00/'01	'01/'02	'02/'03	'03/'04
MAVO (oud) lj. 3/4	760	620	600	105
niveau MAVO	8	2	9	12
Educatie MAVO	0	0	0	4
VMBO gem. ber. Techn. Lj 3/4	0	0	1	17
VMBO gem. ber. Landb. Lj 3/4	0	0	1	6
VMBO gem. ber. Econ. Lj 3/4	0	0	0	16
VMBO gem. ber. Zorg/W lj 3/4	0	0	1	17
VMBO theor. Leerw. Lj 3/4	0	0	0	324
Educatie VMBO theor. Leerw.	0	0	0	3
totaal voormalig MAVO-niveau	768	622	612	504

Bron: Da Vinci College

Tabel 7 Nieuwe instroom leerlingen bij het Da Vinci College Dordrecht, HAVO-niveau (absolute aantallen)

	'00/'01	'01/'02	'02/'03	'03/'04
HAVO (oud) lj. 3/4/5	127	105	100	76
niveau HAVO	4	0	5	10
HAVO nat./techn. Lj 3/4/5	0	0	0	1
HAVO Nat./gez. Lj 3/4/5	0	0	0	3
HAVO ec./maatsch. Lj 3/4/5	0	1	1	3
HAVO cult./ maatsch. Lj 3/4/5	0	0	0	6
totaal voormalig HAVO-niveau	131	106	106	99

Bron: Da Vinci College

Tabel 8 Nieuwe instroom leerlingen bij het Da Vinci College Dordrecht, VWO-niveau (absolute aantallen)

	'00/'01	'01/'02	'02/'03	'03/'04
VWO Ec./maatsch. Lj 4/5/6	0	0	0	1
VAVO VWO Nat./Techn.	0	0	0	1
VWO (oud) lj. 1t/m6	6	13	7	2
niveau VWO	0	2	3	1
totaal voormalig VWO-niveau	6	15	10	5

Bron: Da Vinci College

Bijlage II MBO-bestemming leerlingen

Tabel 9 MBO-bestemming schoolverlaters VMBO uit de regio

	'00/'01	'01/'02	'02/'03	'03/'04	'04/'05
Da Vinci Dordt*	-	37%	34%	31%	30%
Da Vinci Gorinchem*	-	15%	18%	14%	13%
Da Vinci Zwijndrecht*	-	1%	1%	2%	2%
Da Vinci Ridderkerk*	-	1%	1%	0%	1%
Albeda	7%	9%	9%	14%	14%
ROC Zadkine	8%	7%	9%	8%	9%
Baronie College	3%	3%	4%	4%	3%
Grafisch Lyceum Rotterdam	2%	3%	3%	2%	3%
Rooi Pannen	1%	2%	2%	3%	3%
Scheepvaart & Transport College	2%	3%	2%	2%	2%
ROC Utrecht	4%	3%	3%	4%	2%
ROC ASA Onderwijsgroep	2%	1%	1%	1%	2%
Hornbeek College	2%	1%	2%	2%	2%
Wellant MBO	4%	1%	1%	2%	2%
ROC Koning Willem I	2%	2%	1%	1%	2%
Gildevaart	2%	2%	2%	2%	2%
Wellantcollege Chr. MBO Gorinchem	0%	0%	1%	1%	1%
Hout & Meubilerings College	1%	1%	1%	1%	1%
ROC Zeeland	1%	1%	1%	1%	1%
Wellant College MBO Houten	0%	0%	1%	1%	1%
Nimeto	0%	1%	0%	0%	1%
Mondriaan Onderwijsgroep	1%	1%	0%	0%	1%
ROC Gelders rivieren gebied	0%	0%	0%	0%	0%
AOC West Brabant	1%	0%	0%	0%	0%
Grafisch Lyceum Utrecht	0%	0%	0%	0%	0%
Wellant College VMBO MBO Gorinchem	0%	0%	1%	0%	0%
AOC Midden Nederland	1%	1%	0%	0%	0%
AOC Groen College MBO	2%	2%	0%	0%	0%
overig	4%	3%	3%	4%	4%
totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: Da Vinci College

* Over afzonderlijke locaties van het Da Vinci College zijn geen cijfers voor het schooljaar 2000/2001 beschikbaar. Het totale marktaandeel van het gehele Da Vinci College onder Dordtse leerlingen was in dit schooljaar 61%

Tabel 10 MBO-besteding Dordtse schoolverlaters VMBO

	'00/'01	'01/'02	'02/'03	'03/'04	'04/'05
Da Vinci Dordt*	-	67%	66%	62%	63%
Da Vinci Zwijndrecht*	-	1%	1%	1%	2%
Da Vinci Gorinchem*	-	0%	1%	0%	0%
Albeda	6%	4%	6%	9%	7%
ROC Zadkine	7%	6%	7%	4%	5%
Grafisch Lyceum	2%	3%	3%	3%	4%
Rooi Pannen	2%	4%	4%	5%	4%
Baronie College	3%	2%	2%	5%	4%
Scheepvaart & Transport College	2%	3%	1%	1%	2%
Hoornbeeck College	0%	2%	3%	3%	2%
ROC Zeeland	2%	1%	1%	2%	2%
Wellant MBO	6%	1%	1%	1%	2%
Mondriaan Onderwijsgroep	1%	2%	1%	0%	1%
Hout & Meubilerings College	1%	0%	1%	1%	1%
overig	7%	4%	3%	3%	2%
totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: AOB

* Over afzonderlijke locaties van het Da Vinci College zijn geen cijfers voor het schooljaar 2000/2001 beschikbaar. Het totale marktaandeel van het gehele Da Vinci College onder leerlingen uit de regio was in dit schooljaar 51%

Bijlage III Vragenlijst schoolkeuzemotieven MBO

1. Volg je op dit moment een opleiding?
  - Ja
  - Nee -> **ga door naar vraag 6**

2. Welke opleiding volg je op dit moment?
.....

3. Aan welke school volg je deze opleiding?
.....

4. Volg je de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) of de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL)?
  - BOL
  - BBL

5. Op welk niveau volg je deze opleiding?
  - Niveau 1
  - Niveau 2
  - Niveau 3
  - Niveau 4

-> **Ga door naar vraag 8**

6. Wat is de reden dat je met je opleiding bent gestopt? *(kies de antwoorden die voor jou het belangrijkste waren)*
  - Opleiding was niet wat ik er van verwacht had
  - Opleiding was niet leuk
  - Opleiding was te moeilijk
  - Opleiding was te makkelijk
  - Opleiding was te duur
  - Ben gaan werken
  - Opleiding was te ver van huis
  - Ben verhuisd
  - Persoonlijke omstandigheden
  - Anders, nl.....

7. Waarom heb je geen andere opleiding gekozen? *(kies de antwoorden die voor jou het belangrijkste waren)*
  - Kan geen leuke opleiding vinden
  - Ben gaan werken
  - Heb ik geen geld voor
  - Heb ik geen zin in
  - Is er (nog) niet van gekomen
  - Persoonlijke omstandigheden
  - Anders, nl.....

8. Hoe heb je je vooraf voorbereid op je keuze voor een opleiding en school? *(kies de antwoorden die voor jou het belangrijkste waren)*
- informatiemateriaal van VMBO-school gekregen
  - informatiemateriaal opgevraagd bij het Da Vinci College
  - informatiemateriaal opgevraagd bij ander ROC
  - informatiemarkt op het Wellant College bezocht
  - andere informatiemarkt bezocht
  - open dag(en) bezocht op Da Vinci College
  - open dag(en) bezocht op ander ROC
  - deelgenomen aan meeloopdagen en/of doe-middagen op Da Vinci College
  - deelgenomen aan meeloopdagen en/of doe-middagen op een ander ROC
  - op website van Da Vinci College gekeken
  - op website van ander ROC gekeken
  - informatie van vrienden en/of familieleden
  - gesprekken met leraren en/of de decaan
  - advies ouders
  - studiegids middelbaar beroepsonderwijs
  - beroepskeuzetest/interesseset
  - anders, nl.....
9. Wist je voor je aan deze opleiding begon zeker dat je juist deze opleiding wilde volgen?
- Ja
  - Nee
10. Waarom heb je gekozen voor juist deze opleiding? *(kies de antwoorden die voor jou het belangrijkste waren)*
- Interesse in vakgebied
  - Opleiding leek me leuk
  - Opleiding leidt op voor gewenst beroep
  - Opleiding past bij mijn vaardigheden, bij wat ik goed kan
  - Het werk dat je met deze opleiding kan gaan doen lijkt me leuk
  - Met deze opleiding heb ik een goede kans op baan
  - Goede verdiensten
  - Ouders wilden (graag) dat ik deze opleiding ging volgen
  - Ouders werken in deze sector
  - Ouders, broers of zussen hebben deze opleiding ook gevolgd
  - Vrienden/klasgenoten deden deze opleiding al/gingen deze opleiding ook doen
  - Anders, nl.....
11. Had je deze opleiding ook aan een andere school kunnen volgen?
- Ja
  - Nee
  - Weet niet
12. Waarom heb je gekozen voor juist deze school? *(kies de antwoorden die voor jou het belangrijkste waren)*
- Korte reistijd
  - Lage kosten
  - Grootte van de school
  - Opleiding wordt alleen op deze school aangeboden
  - School is gespecialiseerd in deze opleiding
  - Geloofsovertuiging
  - Anders, nl.....

13. Welk van de volgende zaken hebben verder een rol gespeeld bij jouw keuze voor juist deze school? *(kies de antwoorden die voor jou het belangrijkste waren)*
- School heeft een goede naam
  - Goede organisatie (bv studiebegeleiding, weinig lesuitval, etc.)
  - Eerste indruk (bijvoorbeeld sfeer op open dag)
  - Uitstraling van de school/het schoolgebouw
  - Klasgenoten/vrienden gingen er ook heen/zaten ook op deze school
  - Ouders, broers of zussen hebben er ook gezeten/zitten er
  - Prestaties van de school
  - Overstapmogelijkheden naar andere opleidingen binnen de school
  - Doorstroommogelijkheden (bv naar HBO)
  - Advies van decaan of leraar middelbare school
  - Onderwijs wordt gewoon in klassen gegeven
  - Modern onderwijs, waarbij je zelfstandig werkt
  - Veiligheid op school
  - Weinig allochtone leerlingen
  - Ik had al eens een dagje meegelopen op deze school
  - Ik wilde uit huis
  - Anders, nl.....
14. Als je je huidige opleiding niet aan deze school had kunnen volgen, had je dan.....
- Een andere opleiding aan deze school gekozen?
  - Een andere school gekozen waar je deze opleiding wèl zou kunnen volgen?
  - Weet niet, geen mening
15. Hoe vaak is het bij jou op school in de laatste 4 weken voorgekomen dat er lessen uitvielen?
- Vaker dan één keer per week
  - Eén keer per week
  - Hooguit twee lessen in de afgelopen 4 weken
  - Hooguit één les in de afgelopen 4 weken
  - Nooit -> **Ga door naar vraag 17**
16. Word je tijdig op de hoogte gebracht van lesuitval?
- Ja, meestal wel
  - Soms
  - Nee, meestal niet
  - Weet niet/geen mening
17. Stel, je komt naar school en je les blijkt uit te vallen, wat doe je dan?
- Ik gebruik de tijd om op school of thuis zelfstandig aan dit (of een ander) vak te werken
  - Als ik geen les heb, heb ik vrij; ik ga iets leuks doen
  - Anders, nl.....
  - Weet niet/geen mening
18. Is je huidige opleiding dezelfde opleiding als waarmee je aan het MBO begonnen bent, of ben je inmiddels overgestapt naar een andere opleiding?
- Ik doe nog steeds dezelfde opleiding -> **Ga door naar vraag 21**
  - Ik ben overgestapt naar een andere opleiding
19. Welke opleiding deed je dan eerst?
- .....

20. Waarom ben je overstapt naar een andere opleiding? *(kies de antwoorden die voor jou het belangrijkste waren)*

- Opleiding was niet wat ik ervan verwacht had
- Opleiding was niet leuk
- Wilde toch liever een andere opleiding volgen
- Opleiding was te moeilijk
- Opleiding was te makkelijk
- Mijn beeld van de opleiding was veranderd
- Mijn beeld van het werk dat je met deze opleiding kan gaan doen was veranderd
- Anders, nl.....

21. Is je huidige school dezelfde school als waaraan je je (eerste) MBO-opleiding begonnen bent of ben je inmiddels van school veranderd?

- Ik zit nog steeds op dezelfde school -> **Ga door naar vraag 24**
- Ik ben van school veranderd

22. Op welke school zat je dan eerst?

.....

23. Waarom ben je van school veranderd? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- School was niet wat ik ervan verwacht had
- School was niet leuk
- Slechte organisatie (weinig begeleiding, veel lesuitval, etc)
- Slechte begeleiding
- Slechte sfeer
- Voelde me er onveilig
- Veel allochtone leerlingen
- Bij nader inzien toch te ver weg
- School was te duur
- Ben verhuisd
- Anders, nl.....

24. Kun je van de volgende stellingen aangeven of je het er mee eens of mee oneens bent?

- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Weet niet/geen mening

- a. Het Da Vinci College heeft een goede naam
- b. De sfeer op het Da Vinci College is goed
- c. Ik heb veel positieve verhalen gehoord over het Da Vinci College
- d. Het Da Vinci College is een veilige school
- e. Het Da Vinci College is een betaalbare school
- f. Aan het Da Vinci College kun je interessante/ leuke opleidingen volgen
- g. Aan het Da Vinci College kun je gemakkelijk overstappen naar een andere opleiding
- h. De doorstroommogelijkheden aan het Da Vinci College (bijvoorbeeld naar HBO) zijn goed
- i. De studiebegeleiding op het Da Vinci College is goed
- j. Een diploma van het Da Vinci College biedt goede kansen op de arbeidsmarkt
- k. Het Da Vinci College staat bekend als een goed georganiseerde school met weinig lesuitval
- l. Het Da Vinci College staat bekend als een zwarte school

25. Als je nog andere opmerkingen (over dit onderwerp) hebt, kun je die hier kwijt.

Bijlage IV Achtergrondkenmerken respondenten

Tabel 11 Volg je de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) of de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL)?

	Da Vinci College	andere ROC's	gemiddeld
BOL	79%	73%	77%
BBL	21%	27%	23%
<i>totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

Tabel 12 Op welk niveau volg je deze opleiding?

	Da Vinci College	andere ROC's	gemiddeld
niveau 1	2%	3%	2%
niveau 2	27%	22%	25%
niveau 3	35%	20%	28%
niveau 4	37%	55%	45%
<i>totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

Tabel 13 Gevolgde opleidingen naar sector

	Da Vinci College	andere ROC's	gemiddeld
economie	30%	31%	31%
techniek	23%	28%	25%
welzijn & zorg	46%	35%	41%
landbouw	0,0%	6%	3%
<i>totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

Publicaties van het Sociaal Geografisch Bureau

Openbare orde en veiligheid

Leefbaarheid en veiligheid in Dordrecht 2001	2002
Benchmark leefbaarheid en veiligheid 2001	2002
Leefbaarheid en veiligheid in de Drechtsteden anno 2002	2003
Overzicht bestaande leefbaarheidsonderzoeken	2000
Jeugdcriminaliteitskaart Zuid-Holland Zuid 2000	2001
Eind evaluatie Veiligheidsnetwerk Zwijndrecht	2002
Veiligheidsbeleving op school 2002	2003
Leefbaarheid en veiligheid in de Gemeente Zwijndrecht anno 2002	2003
Evaluatie hondenbeleid	2004

Verkeer en vervoer

Parkeerregulering Groenedijk/Oranjelaan	2003
Klantenonderzoek Kiltunnel 2000	2001
Verkeren op bedrijventerreinen	1999
Autobezit, verplaatsingsgedrag en vervoermiddelgebruik van de Dordtse bevolking anno 2001	2003

Sociaal-economisch beleid

Monitor Binnenstad Dordrecht 2000/2001	2002
Regionale werkgelegenheidsrapportage Zuid-Holland Zuid	meerjarig
Bedrijvenregister Dordrecht	jaarlijks
Monitor werk 2002	2003
De Sociale Staat van Dordrecht 2001/2002	2003
De markt voor benzinepompen in Dordrecht	2001
Horeca in Dordrecht anno 2001	2002
Onderzoek draagvlak vrijdagmiddagmarkt	2003
Monitor vraagzijde arbeidsmarkt havengebonden cluster Rijnmond	2004

Onderwijs

Monitor lokaal onderwijs Dordrecht 2002/2003	2003
Schoolverzuim & schooluitval	1999
ROC's Albeda College en Da Vinci College in de Hoeksche Waard	2003
Behoeftte onderzoek kinderopvang Dordrecht	2001
Integrale leerlingenprognose gemeente Dordrecht 2002-2018	

Vrije tijd, cultuur, sport en recreatie

Vrijtijdsbesteding in de Drechtsteden in 2001	2002
Dordtenaren over recreatie in het buitengebied	2004
Vrijwilligerswerk in Dordrecht 2003	2004
Meningspeiling theatervoorziening in Dordrecht	2004
Publieksonderzoek Wantijpop/Rainbowpark 2002	2002
Kerstmarkt Dordrecht 2001	2002
Boekenmarkt Dordrecht 2002	2002
Opinies over en waardering voor evenementen in Dordrecht	2003
Onderzoek Openbare Bibliotheek Dordrecht	2003
Publieksonderzoek Zomerkermis 2003	2003

Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk

Jeugdbeleid in de Drechtsteden	2003
Behoeftte-onderzoek Dubbeldam	2004
Jongeren Dordrecht 2001	2002
Gezondheidsmonitor Zuid-Holland Zuid 2000	2001
Monitor Sociaal Programma Oud-Krispijn Zuid-2	2002
Vertrokken Antillianen	2002
Doelgroepenonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht deel I en II	2003
Doelgroepenonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht deel III	2003
Uitvallersonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht	2003
Tabellenboek Wijkprofielen 2002	2003
Evaluatie Dordtpas 2003	2003
Ouderenmonitor 2002	2003
Wijkmarkt Staart	2003
Evaluatie project dynamisch wonen	2004

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Woonmonitor Dordrecht 2003	2003
Woonmonitor Drechtsteden 2003	2003
Woningbehoefteonderzoek Drechtsteden	2001
Evaluatie woonkeus Drechtsteden	2001
Beleving van en opinies over ruimtelijke kwaliteit en welstand in Dordrecht anno 2000	2001
Verslag Geschikt Wonen	2003
Migratie-onderzoek 2002	2003

Algemeen bestuur en maatschappelijke verkenningen

Dit is Dordt Een vergelijking met de 33 grootste steden in Nederland	2003
Opinies over de toekomst van Dordrecht	1998
Opinies over bestuur van de stad	1999
Evaluatie inspraakbeleid	2002
Succesvol lokaal ouderenhuisvestingsbeleid	2001
De sociale staat van Dordrecht	2001
Gezondheidsmonitor Zuid-Holland Zuid hoofdrapport en deelrapport: Dordrecht	2001
Omnibusonderzoek Barendrecht 2000	2001
Prognose Essenhof 2000-2015 (crematies en begravingen)	2000
Bereik/waardering voor info gem. Dordrecht	2002
Herhalingsmeting beeld van en belangstelling voor de Drechtsteden	2002
De stem van de burger	2002
Bezoekersonderzoek Dag van Dordt	2003
Evaluatie Dualisme 1 ^e fase	2003
Sociale Staat van Dordrecht 2001/2002	2003
Feiten, belevingen en trends Papendrecht	2003

Milieu

Gebruik toegangssysteem ondergrondse containers	2004
Onderzoek naar achtergronden onkruidbestrijdingsmiddelengebruik door particulieren	2003
Afvalscheiding: medewerking en verbeteringen	2003
Milieumonitor Dordrecht 2001	2002
Ruimte voor de rivier	2003
Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater Ridderkerk	2003

Bevolking

Bevolkingsprognose per wijk gemeente Dordrecht 2000-2015	2000
Huishoudenprognose 1998-2010	1998
Dordt op z'n droogst	jaarlijks
Dordt op z'n droogst digitaal	www.sociaalgeografischbureau.nl

Klanttevredenheid

Klanttevredenheidsonderzoek Wijklijn	2003
Toetsingskader voor kwaliteitsrapportage WOZ	2001
Klanttevredenheidsonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht	2002
Elektronische Dienstverlening Gemeente Dordrecht	2003
Klanttevredenheidsonderzoek Sociale Dienst Dordrecht 2000	2003
Klanttevredenheidsonderzoek WVG Dordrecht	2003
Klanttevredenheidsonderzoek WVG Zwijndrecht	2003
Klanttevredenheidsonderzoek Brandweer Dordrecht	2003

Bovenstaande lijst bevat een selectie van publicaties van het SGB.

Informatie/bestellen

telefonisch:	078- 639 64 65
schriftelijk:	Sociaal Geografisch Bureau Postbus 8 3300 AA DORDRECHT
e-mail:	Secretariaat SGB@dordrecht.nl
website:	www.sociaalgeografischbureau.nl
fax:	078- 639 8080

